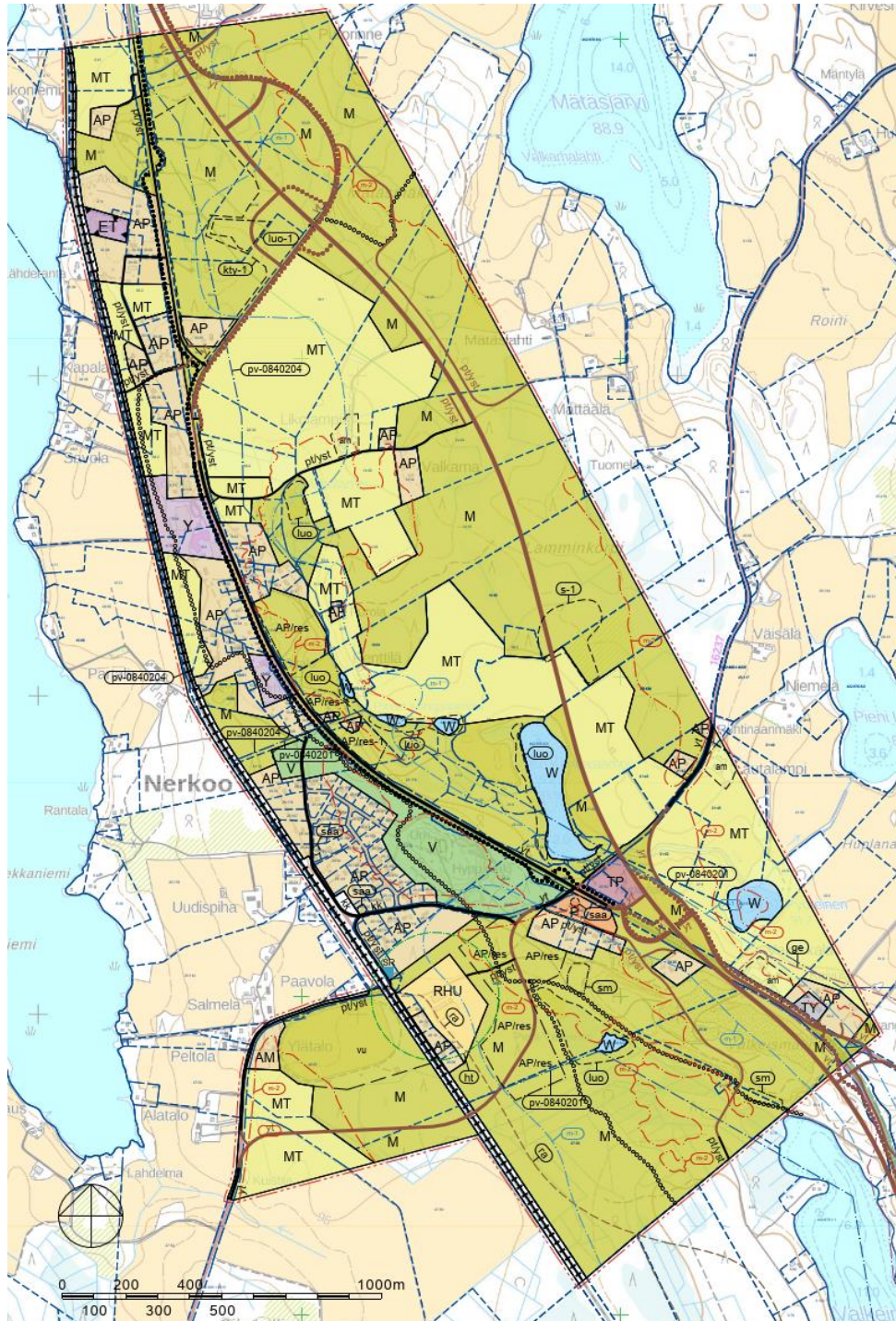

Lapinlahden kunta

Nerkoon osayleiskaavan 2030 muutos

Kaavaselostus

12.11.2024

12.11.2024

Sisällysluettelo

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1 Tunnistetiedot	1
1.2 Kaava-alueen sijainti ja yleiskuvaus	2
1.3 Kaavamutoksen tarkoitus	4
2. NYKYTILANNE JA SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	4
2.1 Suunnittelutilanne	4
2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	4
2.1.2 Maakuntakaavoitus	5
2.1.3 Yleiskaava	8
2.1.4 Asemakaava	11
2.1.5 Rakennusjärjestys	11
2.1.6 Muut suunnitelmat ja selvitykset	11
2.2 Rakennettu ympäristö	13
2.2.1 Palvelut	13
2.2.2 Liikenne ja liikenneinfra	14
2.2.3 Maanomistus	15
2.2.4 Nykyinen maankäyttö ja rakennuskanta	15
2.2.5 Rakennettu kulttuuriympäristö	15
2.2.6 Arkeologinen kulttuuriperintö	16
2.2.7 Yhdyskuntatekniikka	17
2.3 Luonnonympäristö	17
2.3.1 Kasvillisuus ja luontotyypit	18
2.3.2 Kallio- ja maaperä sekä pinnanmuodot	19
2.3.3 Pinta- ja pohjavedet	19
2.4 Ympäristönsuojelu ja häiriötekijät	20
2.4.1 Liikennemelu	20
2.4.2 Tärinä	24
2.4.3 Pilaantuneet maat	24
3. SUUNNITTELUN VAIHEET JA VUOROVAIKUTUS	25
3.1 Suunnittelun tarve	25
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	25
3.2.1 Osalliset	25

12.11.2024

3.2.2	Vireilletulo.....	25
3.2.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	25
3.2.4	Viranomaisyhteistyö	26
4.	TAVOITTEET OSAYLEISKAAVAN MUUTOKSELLE	27
4.1	Valtakunnalliset ja seudulliset tavoitteet	27
4.2	Lapinlahden kunnan tavoitteet.....	27
4.3	Viranomaisten tavoitteet.....	28
4.4	Osallisten tavoitteet.....	28
5.	OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA SEN PERUSTEET.....	28
5.1.	Osayleiskaavan perusteet	28
5.2.	Kaavan vaiheet.....	29
5.3.	Aluevarausten pääperusteet	31
6.	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	37
7.	TOTEUTTAMINEN	41

Liitteet:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Aloituskvaiheen palaute ja vastine
Luonnosvaiheen palaute ja vastine
Ehdotuskvaiheen lausunnot ja vastine

12.11.2024

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Selostus koskee osayleiskaavan muutosta, joka käsittää Vt5 järjestelyt Lapinlahden Nerkoon kylän kohdalla.

1.1 Tunnistetiedot

Kaavan nimi:	Nerkoon osayleiskaavan muutos
Kaavan päiväys:	Luonnosvaihe 1.2.2024 Kaavaehdotusvaihe 6.6.2024 Hyväksymisvaihe 12.11.2024
Kaavan laatija:	FCG Finnish Consulting Group Oy Timo Leskinen, DI PL 1199 (Microkatu 1) 70211 Kuopio puh. 040 508 9680 timo.leskinen@fcg.fi
Projektinumero:	P49261
Vireilletulo:	kh 29.05.2023 § 138
Valtuusto hyväksynyt:	pp.kk.20vv

Suunnitteluorganisaatio

Lapinlahden kunta vastaa kaavan laatimisen ohjaamisesta ja tiedottamisesta sekä nähtäville asettamisesta ja näiden vaiheiden palautteen keräämisestä.

Lapinlahden kunta

Asematie 4
73100 Lapinlahti

Rami Linna, tekninen johtaja

p. 040 4883 701

rami.linna@lapinlahti.fi

Kaava-aineisto on nähtävillä kaavaprosessin aikana Lapinlahden kunnan internetsivuilla www.lapinlahti.fi.

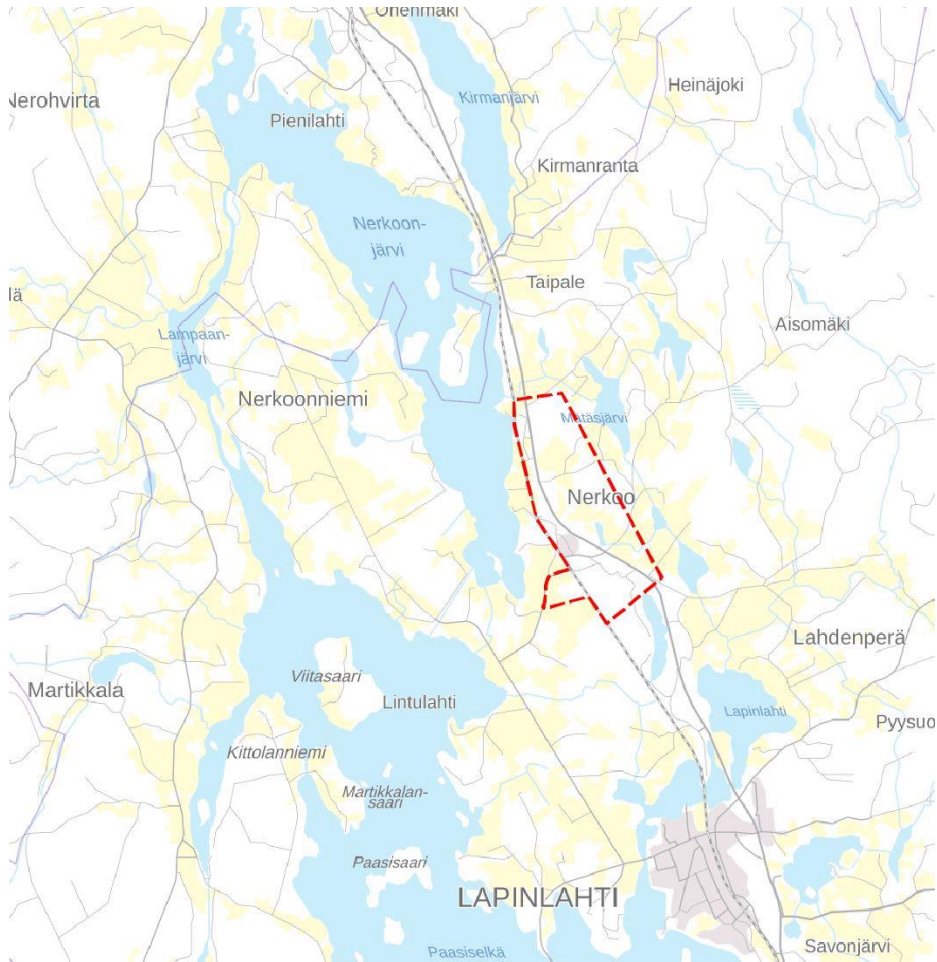

12.11.2024

1.2 Kaava-alueen sijainti ja yleiskuvaus

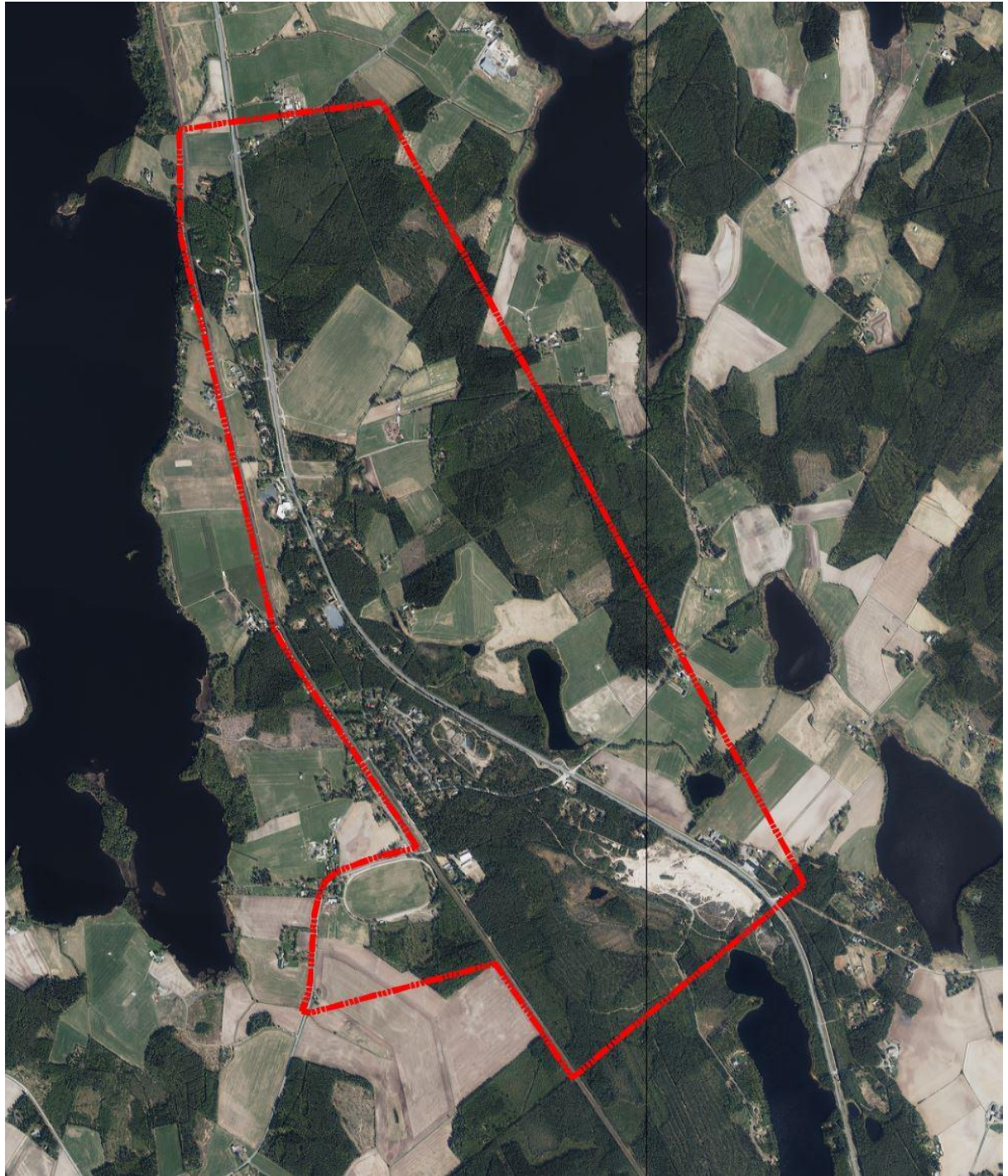
Kaavamuutosalue sijaitsee Nerkoon kylässä noin 6 km Lapinlahden keskustasta pohjoiseen valtatie 5 varrella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 516 ha ja kaavamuutos käsittää koko Nerkoon osayleiskaava-alueen sekä lisäksi alueen Savonradan länsipuolelta Nerkoontien tasoristeyksen eteläpuolella. Kaavamuutosalue koskee Nerkoon kylän keskeistä aluetta, joka on rakentunut nauhamaisesti Vt5 varteen. Alueella on myös laajoja maa- ja metsätalousvaltaisia sekä maataloudelle varattuja alueita sekä useita pieniä vesialueita. Alueen länsireuna rajautuu Iisalmi-Kuopio rautatiehen ja eteläosa Valkeisen pohjoispäähän.

Suunnittelualueen sijainti ja likimääräinen rajaus ilmenee oheisesta kuvasta.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti punaisella katkoviivalla (MML).

12.11.2024

Kuva 2. Suunnittelualan likimääräinen rajaus punaisella katkoviivalla ja ortokuva alueesta (MML).

12.11.2024

1.3 Kaavamuutoksen tarkoitus

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa valtatie 5 parantaminen laadittavien tiesuunnitelmien mukaisesti.

Pohjois-Savon ELY-keskus on käynnistänyt keväällä 2021 tiesuunnitelman laatimisen valtatie 5 parantamisesta välillä Valkeinen – Taipale Lapinlahdella Nerkoon kohdalla. Valtatie 5 parantamisen keskeisenä tavoitteena on edistää liikenteen sujuvuutta ja parantaa liikenneturvallisuutta sekä varmistaa riittävän yhtenäisen valtatieosuuden kehittyminen.

Kaavamuutoksessa osoitetaan tiesuunnitelman tarvitsemat aluevaraukset. Yleiskaavalla huomioidaan tiejärjestelyiden aiheuttamat muutokset muuhun maankäyttöön.

Yleiskaavamuutoksen tavoitteena on:

- Saattaa osayleiskaava laadittavan tiesuunnitelman kanssa samansisältöiseksi
- Tehdään tiesuunnitelman tarvitsemat ja aiheuttamat muutokset kaavan aluevarauksiin ja ties-töön.
- Päivittää kaavamerkinnot vastaamaan muuttunutta maankäyttöä
- Päivittää kaavamääräykset ajan tasalle
- Tutkia toteutumattomien AP-varausten tarvetta
- Huomioidaan vireillä olevan Väyläviraston laadittaman Nerkoon alueen tasoristeysjärjestelyt suunnitelmaluonnoksen maankäytölle ja Nerkoontielle aiheutuvat muutokset.

2. NYKYTILANNE JA SUUNNITELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelutilanne

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000. Valtioneuvosto hyväksyi uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017 ja ne astuivat voimaan 1.4.2018.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennako-ohjauksen välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä ja edistää ennako-ohjauksen johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä sekä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät yleiskaavaan osin maakuntakaavan kautta.

12.11.2024

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

Lisätietoja valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista löytyy ympäristöministeriön kotisivuilta: www.ymparisto.fi/vat.

2.1.2 Maakuntakaavoitus

Suunnittelualueella on voimassa:

- Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 (vahvistettu 2011, muutokset 2014, 2016 ja 2018)
- Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030 (vahvistettu 2016, muutokset 2018)
- Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava (vahvistettu 2014, muutokset 2018) sekä
- Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 1. vaihe (hyväksytty 2018)

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2.vaiheen laatiminen on käynnissä.

Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavan laajalle Viitostien kehittämisvyöhykkeelle. Suurin osa alueesta sijoittuu taajamatoimintojen alueelle (A1). Suunnittelualue koskee valtatieä ja yhdystietä sekä alueelle on osoitettu uusi valtatie tieyhteys. Suunnittelualueella on pohjavesialueita ja harjualue (ge) sekä kaksi muinaismuistokohdetta (sm). Lisäksi suunnittelualueen läpi kulkee ulkoilureitti.

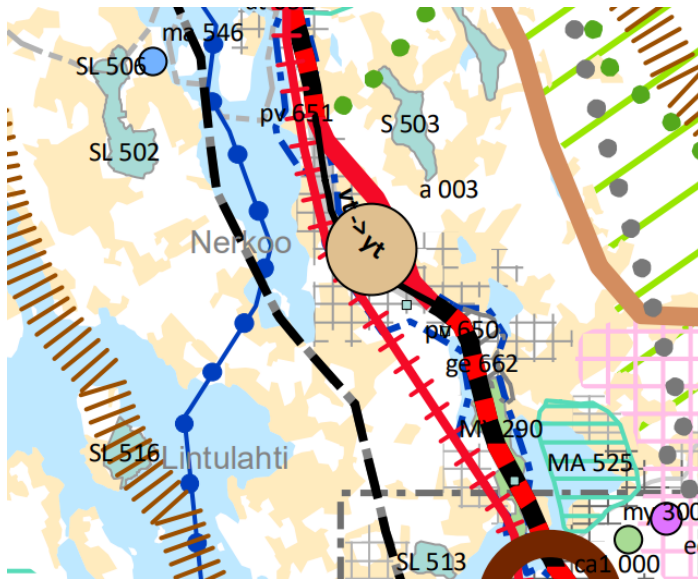
Kuva 3. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus vihreällä katkoviivalla.

12.11.2024

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaihe

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2.vaiheen laatiminen on käynnissä. Kaavassa käsitellään seuraavia teemakokonaisuuksia: 1. aluerakenne, asuminen ja elinkeinojen kehittäminen, 2. liikennejärjestelmä, 3. viherverkosto ja luonnon monimuotoisuus, 4. luonnonvarat, 5. kulttuuriympäristö, 6. energia, yhdyskuntateknikka ja tekninen huolto ja 7. muut teemat. Läpileikkaava teema on ilmastonmuutos.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen kaavaehdotus on nähtävillä 16.1.-23.2.2024.

Kuva 4. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen ehdotuksesta.

Suunnittelualueetta koskevat mm. seuraavat kaavavaraukset:

KYLÄ

Merkinnällä osoitetaan maakunnan aluerakenteen kannalta merkittäviä kyliä tai lähekkäisten kylien kokonaisuuksia.

Suunnittelumääräys:

Kohteen tarkemmassa suunnittelussa on tuettava asumisen ohella elinkeinotoimintoja, luotava edellytyksiä kulttuuriympäristön ja maisemallisten arvojen säilymiselle ja kehittymiselle sekä tuettava kylän omaehtoista kehittämistoimintaa. Täydennysrakentamista ohjataan ja edistetään kyläalueilla yleiskaavoituksella, ellei tavoitteen mukainen yhdyskuntarakenne ja rakentamispaine edellytä asema-kaavoitusta. Suunnittelussa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevaa infrastruktuuria.

sm-1

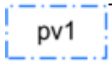
MUU KULTTUURIPERINTÖKOHDE

Merkinnällä osoitetaan muita kulttuuriperintökohteita, jotka eivät ole muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Kohteen säilyttäminen on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia.

Suunnittelumääräys:

Alueen tai kohteen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevat muut kulttuuriperintökohteet ja ne on pyrittävä säilyttämään. Kaikista alueen kulttuuriperintökohteisiin mahdollisesti vaikuttavista maankäyttöhankkeista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

12.11.2024

POHJAVESIALUE

Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Merkinnällä osoitetaan myös pohjavesialueet, joiden turvaaminen on pintavesi- ja maaekosysteemin kannalta tarpeellista (E-luokka).

Suunnittelumääräys:

Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma ja pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti maaperä- ja pohjavesiolosuhteisiin sekä otettava huomioon pohjavesialueille sijoittuvien vedenottamoiden suoja-alueet.

UUSI TIEYHTEYS

Merkintä sisältää myös tarvittavat liittymä- ja rinnakaistiejärjestelyt. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA TIEYHTEYS

Merkinnällä osoitetaan sellaisia aluerakenteen kannalta keskeisiä tieyhteyksiä, joille on odotettavissa merkittäviä, mutta yksityiskohtaisemmin suunnittelemattomia parantamistoimia, joilla on vaikutusta ympäröivään maankäyttöön. Merkintä sisältää myös parantamisen edellyttämät liittymä- ja rinnakaistiejärjestelyt sekä tielinjausmuutokset samassa maastokäytävässä. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.¹

Suunnittelumääräys:

Tieyhteyttä tulee kehittää siten, että se tukee ja mahdollistaa kaupunkiseudun aluerakenteen kehittämisen maakuntakaavaan sisältyvien maankäyttöratkaisujen mukaisesti. Suunnittelussa on huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä alueella olevien tai siihen rajautuvien Natura 2000- verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Suunnittelussa on erityisesti otettava huomioon vaikutukset Natura-alueiden pohjavesi- ja pintavalumaolosuhteisiin sekä geologisiin arvoihin.

SAVONRATA: KAKSIRAITEINEN NOPEAN LIIKENTEEN PÄÄRATA

Merkinnällä osoitetaan nopealle junaliikenteelle vaiheittain kehitettävä kaksiraiteinen päärata, Savonrata, jolla tavoitenoisuus on vähintään 160 km/h. Savonrata on pääväyläasetukseen ja yleiseurooppalaiseen TEN-T kattavaan verkkoon kuuluva rata.

Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.¹

Merkintä sisältää myös uudet seisakkeet, terminaalit ja kohtaamispaikat sekä tasoristeyspoistot ja niiden edellyttämät tiejärjestelyt. Lisäksi merkintä mahdollistaa linjausmuutokset samassa maastokäytävässä.

Suunnittelumääräys:

Alueen käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tarkasteltuna tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000-verkostoon kuuluvien alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Suunnittelussa on erityisesti otettava huomioon vaikutukset Natura-alueiden pohjavesi- ja pintavalumaolosuhteisiin ja viheryhteyksien säilymiseen.

vt -> yt

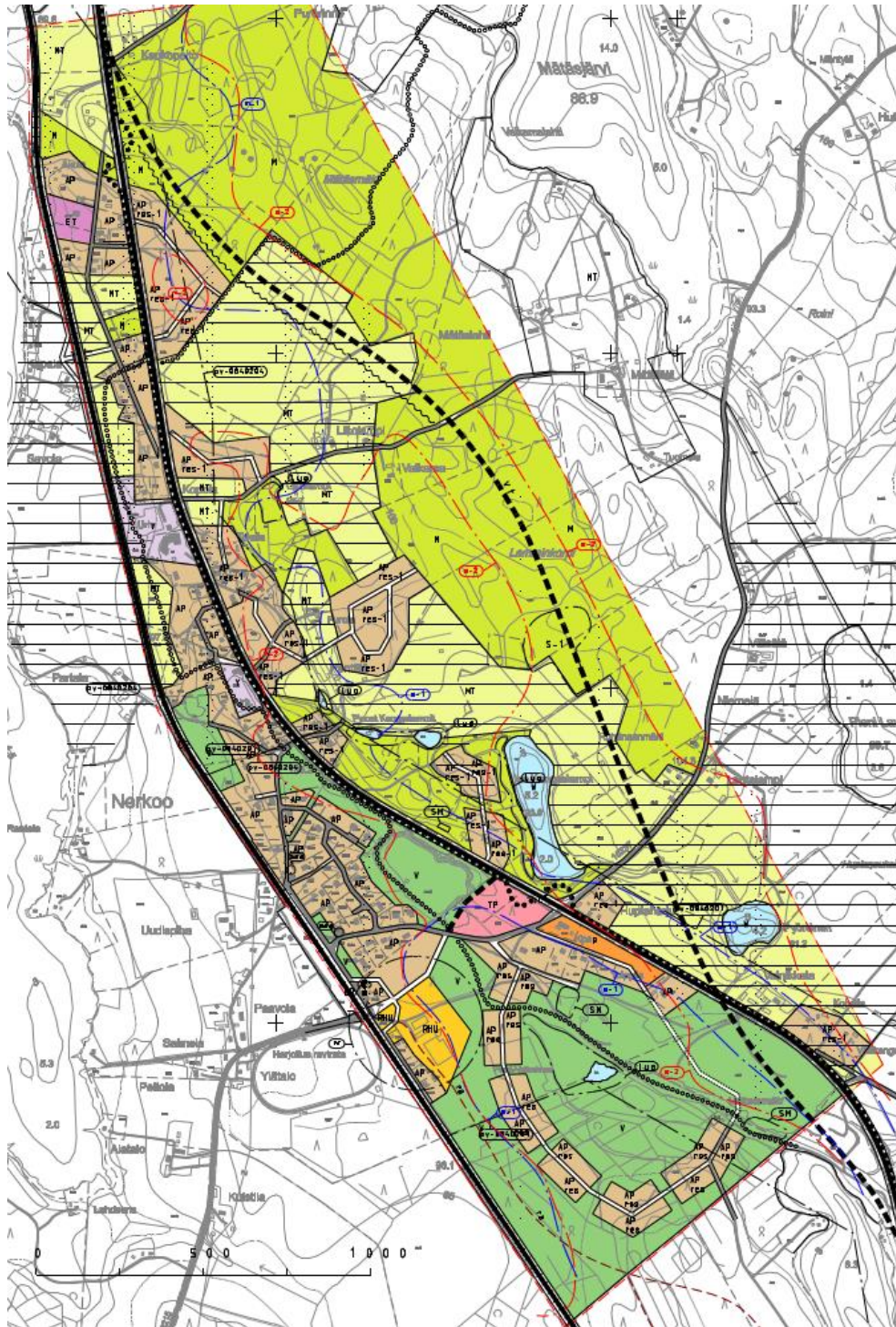
TIELUOKAN MUUTOS

12.11.2024

2.1.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Nerkoon osayleiskaava 2030, joka on hyväksytty vuonna 2011. Voimassa olevassa osayleiskaava ilmenee oheista kuvasta ja kaavamerkinnöistä.

Kuva 5. Nerkoon osayleiskaavasta.

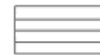

12.11.2024

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

	ASUINPIENTALOJEN ALUE Pääosin jo rakennettu asuntoalue, jonka täydentäminen eheyttää yhdyskuntarakennetta. Ohjeellinen korttelitehokkuus enintään 0,20.
	ASUINPIENTALOJEN KÄYTTÖÖN VARATTAVA ALUE Merkinnällä osoitetaan rakentamattomia tai vajaasti rakennettuja alueita, jotka varataan pääasiassa asuntorakentamiseen. Ohjeellinen korttelitehokkuus enintään 0,20.
	ASUINPIENTALOJEN KÄYTTÖÖN VARATTAVA ALUE Merkinnällä osoitetaan rakentamattomia tai vajaasti rakennettuja alueita, jotka voidaan varata pääasiassa asuntorakentamiseen uuden ohitustien rakentamisen jälkeen. Olemassa olevilla rakennuspaikoilla lisärakentaminen ja rakennusten korjaaminen on mahdollista. Ohjeellinen korttelitehokkuus enintään 0,20.
	PALVELUJEN ALUE Merkinnällä on osoitettu palvelukeskusten sijainti. Alueille saa rakentaa julkisia ja yksityisiä palveluja sekä niitä tukevaa asumista ja työpaikkoja.
	TYÖPAIKKA-ALUE Alue on tarkoitettu pääasiassa vähän tilaa vaativaa, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta palvelu- ja työpaikkatoimintaa varten. Alueella oleva asutus on otettava huomioon alueen suunnittelussa ja rakentamisessa.
	YLEISTEN RAKENNUSTEN ALUE Alueelle voidaan rakentaa julkisen hallinnon ja julkisten palvelujen rakennuksia. Osa yleisten rakennusten kerrosalasta voidaan osoittaa yksityisiä palveluita varten.
	VIRKISTYSALUE Merkinnällä on osoitettu virkistysalueiksi tarkoitetut alueet.
	HEVOSURHEILUA PALVELEVA ALUE
	YHDYSKUNTAATEKNISEN HUOLLON ALUE
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Merkinnällä on osoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitetut alueet.
	MAATALOUSALUE Merkinnällä on osoitettu pääasiassa maatalouskäyttöön varattuja pelloja.
	OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJA
	OSA-ALUEEN NIMI
	ALUEEN RAJA
	OHJEELLINEN TIELINJAUS
	KATU TAI TIE
	KEVYENLIIKENTEEN PÄÄREITTI
	OHJEELLINEN ULKOILUREITTI
	VARAUS ERITASORISTEYKSELLE
	TIELIIKENTEEN MELUALUE Alueella saattaa ylittyä yöaikainen 45 dBA:n melutaso. Rakennettaessa alueelle tai asemakaavoja laadittaessa on otettava huomioon melusuojaustarve.
	m-1: Yöaikaiset melualueet (45dBA) nykyisillä liikennejärjestelyillä ja ennustetuilla vuoden 2030 liikennemäärillä.
	m-2: Yöaikaiset melualueet (45dBA) uusilla liikennejärjestelyillä ja ennustetuilla vuoden 2030 liikennemäärillä.
	MELUNTARJONTATARVE
	VEDENHANKINNALLE TÄRKEÄ POHJAVESIALUE Alueella rakentamista ja muita toimenpiteitä saattavat rajoittaa vesilain 1 luvun 18§ (pohjaveden muuttamiskielto) ja ympäristönsuojelulain 8§ (pohjaveden pilaamiskielto). - Alueelle ei tule sijoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

- Pohjavedelle vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely suojaamattomilla alueilla on kielletty.
  - Alueen rakennukset liitettävä yleiseen viemäriverkkoon.
  - Alueelle rakennettavien viemäreiden ja talojen tiiveys on varmistettava.
  - Mahdolliset jätevesipumppaamot tulisi sijoittaa mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueen ulkopuolelle.
  - Jos mahdollisia jätevedenpumppaamoja ei voida sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle, niille tulee rakentaa ylivuotosäiliöt ja toimintavarmat hälytysjärjestelmät.
  - Mahdolliset muuntamot tulisi sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle, jos ei voida - tehdään suojaukset.
  - Lämmitysöljylle tarkoitetut säiliöt tulee sijoittaa rakennuksen sisätiloihin ja varustaa vesitiivillä suoja-altaalla, jonka tiivuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan öljyn suurin määrä. Öljysäiliön täyttöpäikka on päällystettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla siten, että mahdollisessa onnettomuusilanteessa öljy voidaan kerätä taiteen.
  - Alueen tasuksiin ja täyttöihin saa käyttää vain puhtaita kiviainesmaajäätettä.
- pv-0840201 / Honkalampi, 1-luokka
pv-0840204 / Taipale-Nerkoo, 1-luokka

NERKOO KULTTUURIMAISEMA

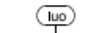
Kohteessa toteutettavien toimenpiteiden tulee sopeutua ympäristöön. Rakentaminen tulee sijoittaa alueella maisemallisia arvoja heikentämättä.

SUOJELTAVA RAKENNUS

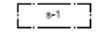
Rakennus on korjattava sen kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot säilyttäen.

MUINAISMUISTOKOHDE

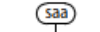
Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänne. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevat maankäytösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon lausuntoa varten. Muinaisjäänneksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE

Luonnon ominaispiirteitä ei saa heikentää.

LIITO-ORAVAN ESIINTYMISALUE

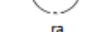
Alue on liito-oravan esiintymisaluetta, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvittävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpiteitä koskevasta asiasta on pyydyttävä alueellisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa.

MAHDOLLISET PILAANTUNUT KOHDE

Mahdollisesti pilaantunut kohde, jonka maaperän pilaantuneisuus on selvittävä ennen alueella tehtäviä rakentamistoimenpiteitä ja maaperä on tarvittaessa puhdistettava.

HEVOSTILA

Hevostilatoinnalla voi olla ympäristövaikutuksia alueella.

OHJEELLINEN RATSASTUSREITTI

YLEISKAAVAMÄÄRÄYKSET

1. Yleiskaava-alueella ei saa tehdä maisemaa muuttavia toimenpiteitä ilman MRL 128 §:ssä tarkoitettua maisematyölupaa.

Tämä osayleiskaavakartta merkintöineen ja määräyksineen on Lapinlahden kunnanvaltuuston tekemän ja valtuuston pöytäkirjan pykälässä n:o § ..... mainitun päätöksen mukainen.

Todistaa viran puolesta Lapinlahdella _____

Karttopohja: © Maanmittauslaitos 2002

LAPINLAHTI / NERKOO
OSAYLEISKAAVA 2030

13.4.2011 / Tark.1.9.2011

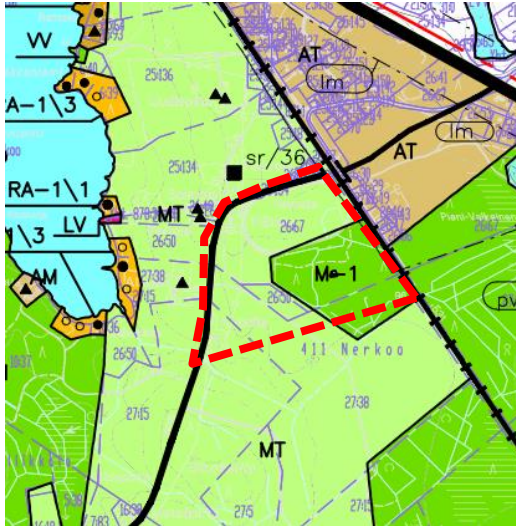
Jukka Lauri

Jukka Lauri, arkkitehti SAFA

A R K K I T E H T I A S E M A O Y

12.11.2024

Savonradan länsipuolella on voimassa Onkiveden Nerkoonjärven rantaosayleiskaava, joka on Lapinlahden kunnanvaltuustossa hyväksytty 20.6.2000.

Kuva 6. Ote Onkivesi Nerkoonjärven rantaosayleiskaavasta (suunnittelualueen likimääräinen raja punaisella katkoviivalla).

Muutosaluetta koskee seuraavat aluevaraukset ja kaavamääräykset:

M-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Loma-asutusta tai pysyvää asutusta ei saa sijoittaa maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaiselle rantavyöhykkeelle.

Rantavyöhykkeen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty A-, AM-, MA-, RA-, RM-alueille. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle rakennusluvan edellytykset on määrätty maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:ssä.

MT

Maa- ja metsätalousalue.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Loma-asutusta tai pysyvää asutusta ei saa sijoittaa maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaiselle rantavyöhykkeelle ja alueen tulisi säilyä avoimena peltoalueena. Uudet rakennukset tulisi sijoittaa olemassa olevien rakennuspaikkojen läheisyyteen.

Rantavyöhykkeen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty A-, AM-, MA-, RA-, RM-alueille. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle rakennusluvan edellytykset on määrätty maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:ssä.

12.11.2024

2.1.4 Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja tai ranta-asekaavoja.

2.1.5 Rakennusjärjestys

Lapinlahden rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 8.10.2019 ja se on tullut voimaan 1.1.2020.

2.1.6 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Laaditut/laadittavat selvitykset:

- Nerkoon osayleiskaava-alueen rakennusinventointi 2011
- Osayleiskaavan muinaisjäännösinventointi 2009
- Osayleiskaavan luonto-, maisema- ja liito-oravaselvitys 2009
- Osayleiskaavan liikennemeluserveys 2009
- Osayleiskaavan tärinäselvitys 2009
- Vt 5 Valkeinen-Taipale, toimenpideselvitys, lokakuu 2021 (liitteinen)
  - Liikennemeluserveys 14.10.2021
- Vt 5 parantaminen välillä Vt 5 parantaminen välillä Valkeinen - Taipale, Lapinlahti ja Iisalmi, tiesuunnitelma (Tiesuunnitelma on ollut nähtävillä 08.10.2024 - 07.11.2024)
Lisätietoa: [Vt 5 parantaminen välillä Valkeinen - Taipale, Lapinlahti, tiesuunnitelma - Väylävirasto \(vayla.fi\)](#)
- VT 5 Valkeinen-Taipale tiesuunnitelman luontoselvitys, AFRY 21.7.2023
- Nerkoon alueen tasoristeysjärjestelyt, Ramboll 9.11.2023
- Vt 5 parantamisalueen välillä Valkeinen-Taipale, arkeologinen inventointi, Mikroliitti 16.6.2023
- VT 5 Valkeinen-Taipale tiesuunnitelman liikennemeluserveys 27.9.2023 (T330-1) ja
- Kiinteistövaikutusten arviointi Valtatie 5:n parantaminen välillä Valkeinen -Taipale, Lapinlahti ja Iisalmi 27.2.2024 (T330-4)

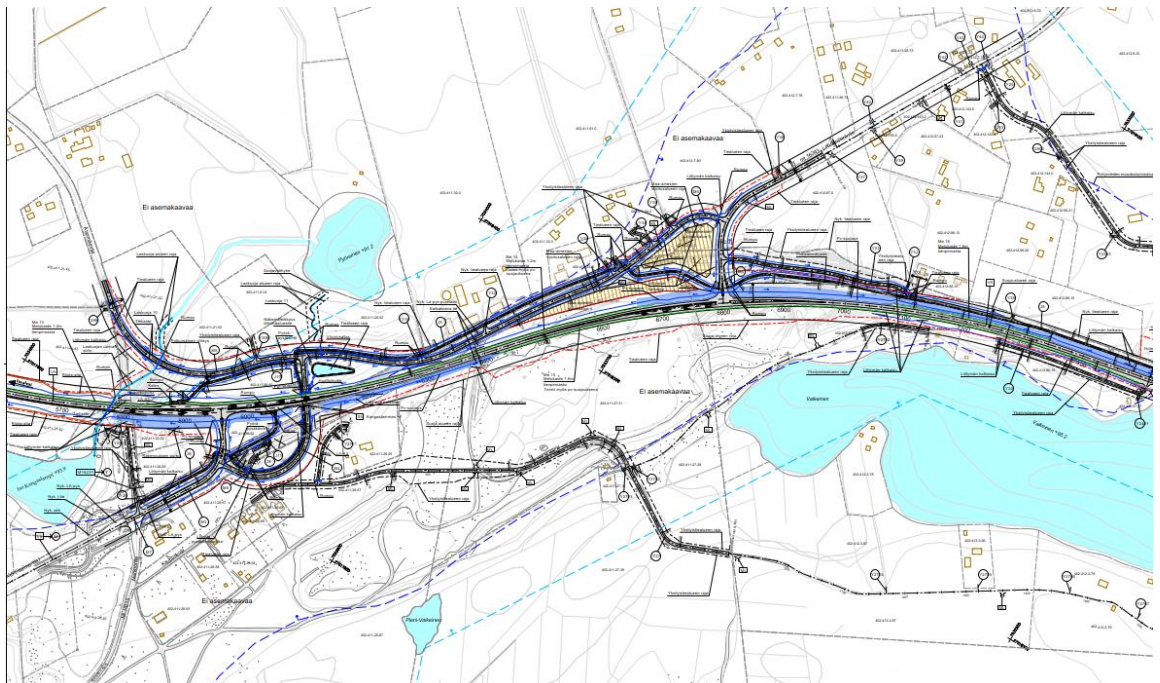

12.11.2024

Ote Vt 5 Kuopio – lisäalmanakkeiden (2018) tavoitetilan toimenpiteistä suunnittelujaksolle.

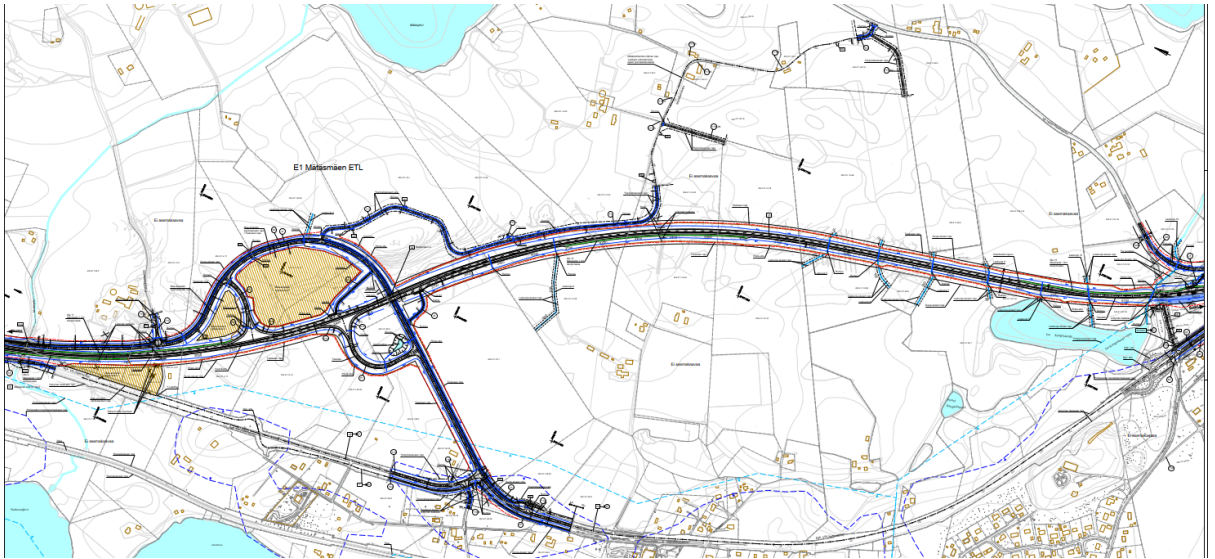
Kuva 7. Suunnitellut uudet tielinjaukset Valkeisen ja Taipaleen välillä sinisellä (Väylävirasto, vayla.fi)

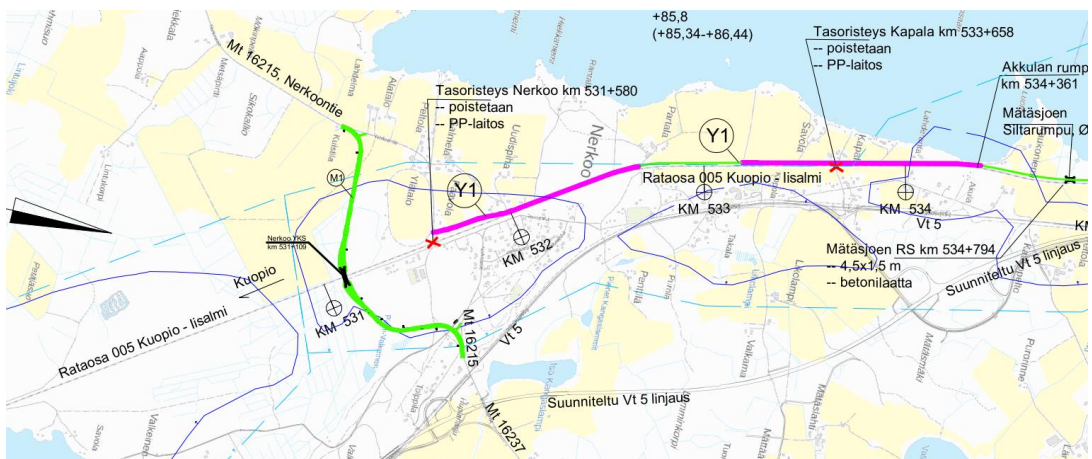
Kuva 8. Ote Vt5 Valkeinen – Taipale tiesuunnitelmasta 31.3.2024 (A-insinöörit)

12.11.2024

Kuva 9. . Ote Vt5 Valkeinen – Taipale tiesuunnitelmasta 31.3.2024 (A-insinöörit)

Kuva 10. Ote Nerkoon alueen tasoristeysjärjestelyt Lapinlahti, Iisalmi (Väylävirasto // Ramboll 2023)

2.2 Rakennettu ympäristö

2.2.1 Palvelut

Alueella toimii Nerkoon koulu, päiväkoti ja ratsastuskeskus. Alueella on virkistystoimintoja ja -reittejä sekä harrastuspalveluita. Muuten kylä tukeutuu Lapinlahden kuntakeskuksen palveluihin. Lapinlahden keskustapalveluille on suunnittelualueelta matkaa noin 6 kilometriä, Iisalmeen noin 20 kilometriä ja Siilinjärven keskusta noin 40 kilometriä.

12.11.2024

2.2.2 Liikenne ja liikenneinfra

Kaava-alue rajautuu lännessä Savon rataan. Valtatie 5 kulkee suunnittelualueen läpi pääasiassa sen itäosassa.

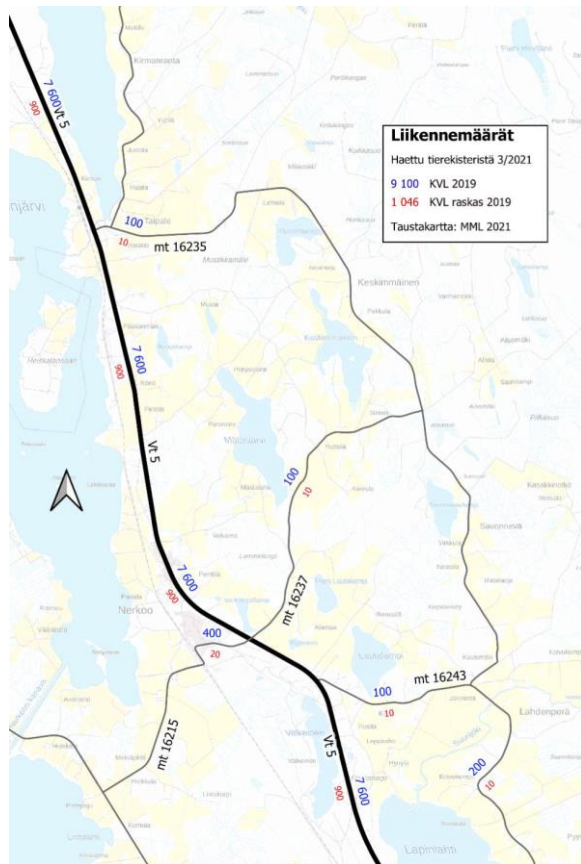
Valtatie 5 on koko suunnitteluosuudella kaksikaistainen. Liittymät ovat tasoliittymiä. Suunnittelualueella on kolme maanteiden tasoliittymää, joista mt 16215 Nerkoontien ja mt 16237 Aisomäentien liittymä on nelihaaraliittymä. Lisäksi jaksolla on useita yksityistie- ja tonttiliittymiä. Nopeusrajoitus on pääosin 80 km/h. Nerkoon kylän kohdalla noin 1,4 km jaksolla on 60 km/h rajoitus. Suunnittelualueen eteläosassa Lahdenperäntien (mt 16243) liittymään asti 100 km/h nopeusrajoitus. Nykyinen valtatie on valaistu. Nykyinen valtatie 5 sijaitsee suunnittelualueella kokonaisuudessaan pohjavesialueella ja pohjaveden muodostumisalueella. Läheisillä vedenottamoilla on havaittu kohonneita kloridipitoisuuksia. (Lähde <https://vayla.fi/vt-5-parantaminen-valilla-valkeinen-taipale>)

Vt 5 on pääväyläasetuksen luokan I pääväylä ja lisäksi osa TEN-T kattavaa verkkoa. Tavoitenopeusrajoitus on 100 km/h ja liittymien määrää on rajoitettu. Kuopio–Iisalmi-välin palvelutasotarpeita ja tavoitetilaa on käsitelty v. 2018 laaditussa Vt 5 Kuopio–Iisalmi kehittämisselvityksessä. (Lähde <https://vayla.fi/vt-5-parantaminen-valilla-valkeinen-taipale>)

Keskimääräinen liikennemäärä valtatiellä 5 on tarkastelualueella noin 7 600 ajoneuvoa / vrk, josta noin 900 ajoneuvoa (12 %) on raskasta liikennettä. Merkittävin liittyvä tie on Nerkoontie (mt 16215), jota ajaa noin 400 ajoneuvoa vuorokaudessa, joista 20 (5 %) on raskasta liikennettä. Muut maantiet ovat vähäliikenteisiä sorateitä.

Maanteiden sijainnit ja niiden keskimääräinen vuorokausiliikenne (ajoneuvoa/vrk) ilmenevät seuraavasta kuvasta.

12.11.2024

Kuva 11. Nykytilanteen liikennemäärät, ELY Vt 5 (Valkeinen-Taipale, toimenpideselvitys, lokakuu 2021)

2.2.3 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisten maanomistajien omistuksessa. Lapinlahden kunta omistaa Nerכון koulun alueen sekä suunnittelualueen keskeltä noin 10 ha kokoisen alueen.

2.2.4 Nykyinen maankäyttö ja rakennuskanta

Asutus on aikanaan muodostunut nauhamaisesti Vt 5:n ja radan väliselle alueelle, jonne myös palvelut sijoittuvat. Alueella on myös laajoja maa- ja metsätalousvaltaisia sekä maataloudelle varattuja alueita sekä maataloustoimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia. Valkeismäellä on soranotto-alue, joka on pääosin jo maisemoitu. Nerכוןtien varressa on hevostoimintaa. Asuinrakentaminen on väljää ja pientalovaltaista. Nerכון koulu sekä kylän urheilu- ja virkistystoimintoja sijaitsee suunnittelualueella.

2.2.5 Rakennettu kulttuuriympäristö

Arkkitehtitoimisto Hannu Puurunen Oy / arkkitehti Hanna Oijala on laatinut vuonna 2011 Nerכון osayleiskaava-alueen rakennusinventoinnin. Rakennuskulttuurin inventoinnissa ratavartijan asunto ja varistorakennus on katsottu paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi ja on merkitty kaavaan sr-merkinällä.

12.11.2024

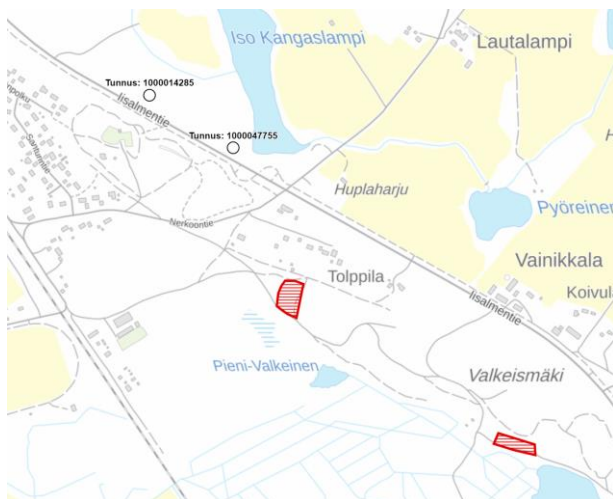

Kuva 12. Rajavartijan asuintalo (Rakennusinventointi, Arkkitehtitoimisto Hannu Puurunen)

2.2.6 Arkeologinen kulttuuriperintö

Mikroliitti Oy toteutti osayleiskaavatyöhön liittyen alueella kesällä 2009 muinaisjäännösinventoinnin. Osayleiskaava-alueelta ei ennestään tunnettu kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä löytöpaikkoja, mutta alueen vuoden 2009 muinaisjäännösinventoinnissa sieltä löytyi kaksi kivikautista asuinpaikkaa, joista toisessa on asumuspainanne. Lisäksi paikannettiin yksi mahdollinen asumuspainanteellinen kivikauden asuinpaikka sekä kaksi mahdollista pyyntikuoppaa.

Mikroliitti Oy suoritti arkeologisen inventoinnin 2023 Vt 5 parantamisalueen välillä Valkeinen-Taipale, jonka mukaan alueella on siis kaksi arkeologista suojelukohdetta, kivikautista asuinpaikka, jotka sijaitsevat etäällä tiehankkeesta, ellei sivutiejärjestelyitä niiden liepeille tule.

Kuva 13. Arkeologiset kohteet (museoverkko.fi)

12.11.2024

2.2.7 Yhdyskuntatekniikka

Alue kuuluu kunnallisteknisten verkostojen piiriin.

2.3 Luonnonympäristö

Suunnittelualueelle on osayleiskaavatyön yhteydessä laadittu luonto-, maisema- ja liito-oravaselvitys (FCG 2009). Selvityksen perusteella voimassa olevaan osayleiskaavaan on merkitty luo-alueet sekä liito-oravan esiintymisalueet omilla merkinnöillään. Osallisen ilmoitus perusteella tarkastettiin Ner-koon koulun läheisyydestä liito-oravat keväällä 2024.

Vt 5 Valkeinen–Taipale tiesuunnitelman luontoselvitys (AFRY 2023) on tehty hankkeen tiesuunnitel-maa varten. Selvitykseen sisältyivät huomionarvoisten luontotyyppien selvitys ja liito-oravaselvitys sekä olemassa olevien tietojen tarkastelu muista uhanalaisista lajeista ja luontodirektiivilajeista.

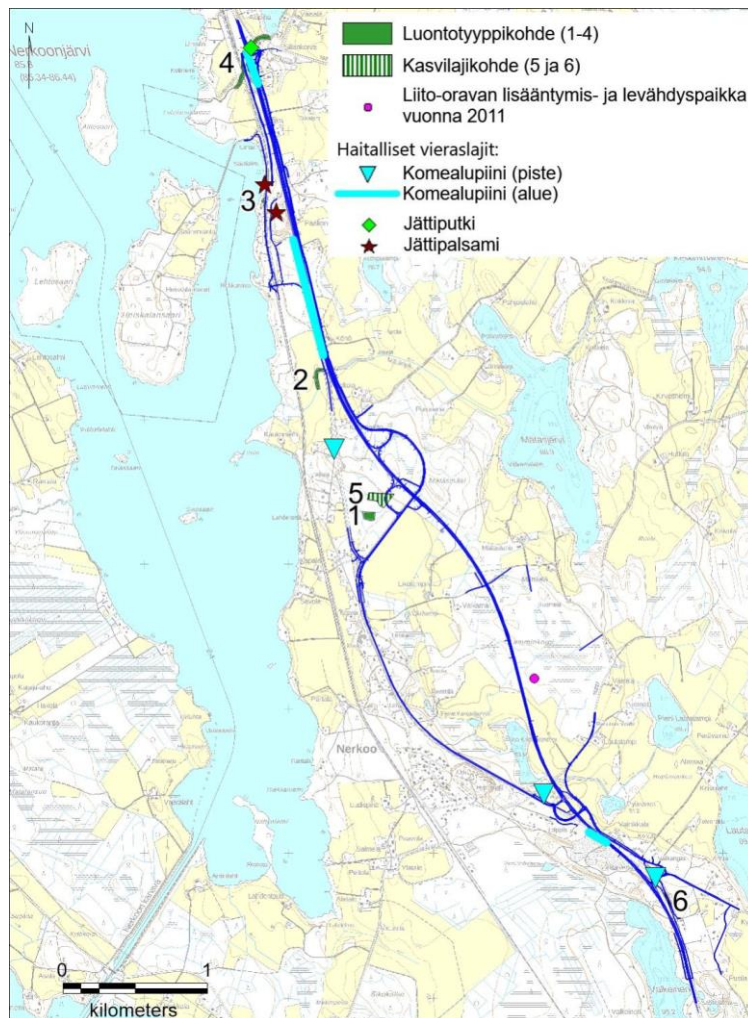
Selvityksen mukaan selvitysalueen lähiympäristöön ei sijoitu Natura 2000 -alueita eikä luonnonsuo-jelualueita (SYKE 2023). Alueen eteläosaan on tehty Nerkoon osayleiskaavaa varten luontoselvitys vuonna 2009 (FCG Planeko Oy 2009). Siinä todetuista arvokkaista luontokohteista selvitysalueelle si-joituu Lamminkorven liito-oravametsä, joka on kuitenkin sen jälkeen hakattu pääosin. Selvitysalu-eelta ei ole tiedossa muita havaintoja uhanalaisista lajeista tai luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeista (Suomen Lajitietokeskus 2023). Alueelle ei sijoitu Suomen Metsäkeskuksen (2023) rajaamia metsälain (10 §) kohteita.

Selvitysalueella todettiin vain muutamia huomionarvoisia luontotyyppikohteita ja kasvilajien kasvu-paikkoja. Huomionarvoisia luontotyyppikohteita ovat Mätäsmäen metsäkortekorpi, Mätäsjoen ala-osa, Huvilatien lähdevaikutteinen kosteikko, sekä Kirmanjoki. Kaikki kohteet ovat luonnontilaltaan osittain muuttuneita.

Huomionarvoisia kasvilajeja alueella ovat valkolehdokki, harajuuri ja ahokissankäpäpä. Valkolehdokki on luonnonsuojelulla (74§) rauhoitettu kasvilaji. Valkolehdokin ja harajuuren kasvupaikka-alue jää osittain uuden eritasoliittymän alle. Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja liito-oravaa ja viitasammak-koa ei havaittu.

Selvityksen mukaan aiemmin rajattu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka on kuitenkin hyvä ot-taa huomioon, vaikka on epätodennäköistä, että liito-oravat tällä hetkellä käyttäisivät sitä. Haitalli-sista vieraslajeista suunnittelualueella on yleisin komealupiini. Sen sekä jättipalsamin ja jättiputken kasvupaikat tulee ottaa huomioon, niin että lajit eivät leviä rakentamisen aikana. (Lähde AFRY 2023).

12.11.2024

Kuva 14. Kooste luontoselvityksen luontokohde- ja vieraslajihavainnoista (AFRY 2023).

2.3.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

VT 5 Valkeinen–Taipale tiesuunnitelman luontoselvitys (AFRY 2023) mukaan suunnittelualue sijoittuu eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen Järvi-Suomen osa-alueelle (SYKE 2023). Sen metsäisissä osissa on moreeni- ja hiekkamaiden kangasmetsiä. Hiesu- ja savimaat ovat pääosin peltoja. Alueen metsät ovat pääosin mäntyvaltaisia kuivahkon ja tuoreen kankaan kangasmetsiä.

Suunnittelualueen keskiosassa suunniteltu uusi valtatielinjaus sijoittuu noin kahden kilometrin matkalla metsäiselle osuudelle Lamminkorven ja Mätäsmäen kohdalla. Maasto on tasaista ja monin paikoin lievästi soistunutta. Metsät ovat varttuvia tai varttuneita mänty- ja kuusimetsiä ja taimikoita. Maasto on melko tasaista. Soistuneet kohdat ovat pienialaisia, ojitettuja ja puusto on talousmetsänä hoidettua, niin että niiden ei arvioitu edustavan uhanalaisiksi arvioituja luontotyyppisiä kangaskorpiä tai korpirämeitä (Kontula & Raunio 2018).

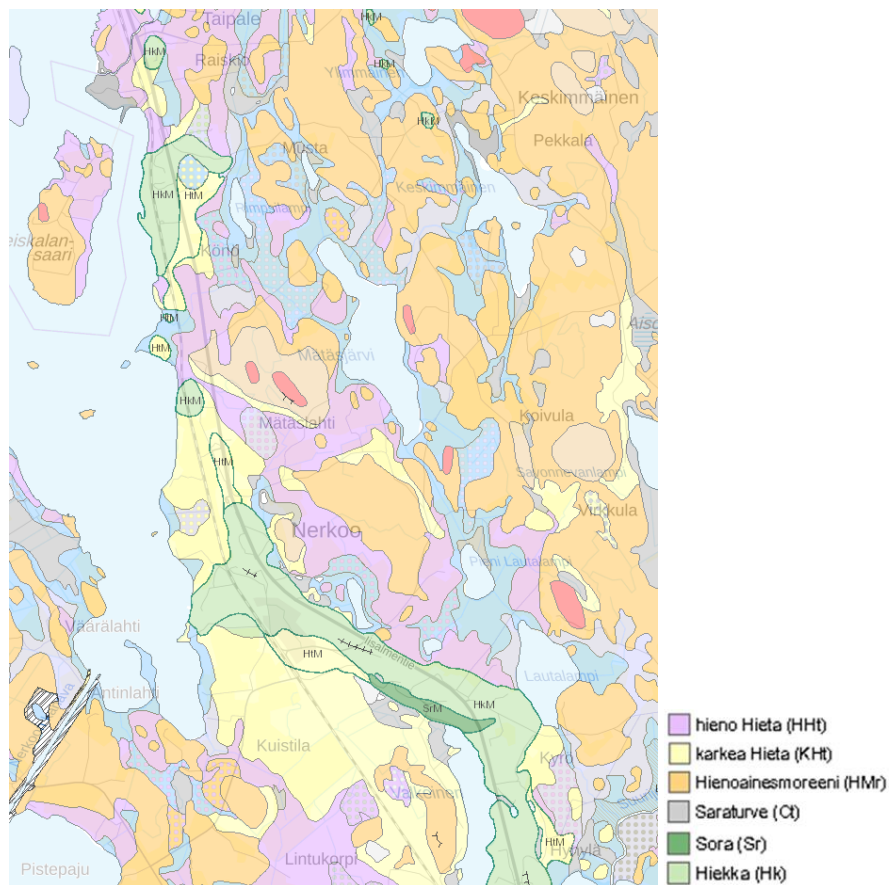
12.11.2024

2.3.2 Kallio- ja maaperä sekä pinnanmuodot

Lapinlahti kuuluu laajaan Itä-Suomen graniittigneissi-alueeseen, jolla on ikää noin 2 700 miljoonaa vuotta. Kallioperän rakenne on ruhjoutunut ja poimuttunut. Selvitysalueen kallioperässä vallitsee tonaliittinen gneissi (pohjagneissi).

Maaperä on pääosin hienoa hietaa (kuva 12). Radan varressa on karkeaa hietaa. Pienialaisesti on satarurvetta suopainanteissa ja alavilla rantamailla.

Pinnanmuodoiltaan alue on pääosin loivasti kumpuilevaa. Itäosa ja eteläinen osa-alue on suhteellisen tasaista ja korkeuserot ovat pieniä. Selvitysalueen länsiosa on joen rantaan viettävää rinnemaata, jossa jyrkimmät osat sijaitsevat lähellä ranta. Pohjoisimmassa osassa suunnittelualueen kautta kulkee Savon rata, jonka ympäristöstä on äskettäin raivattu puusto ja pensaas. Maasto on tasaista lukuun ottamatta entistä soranottoaluetta.

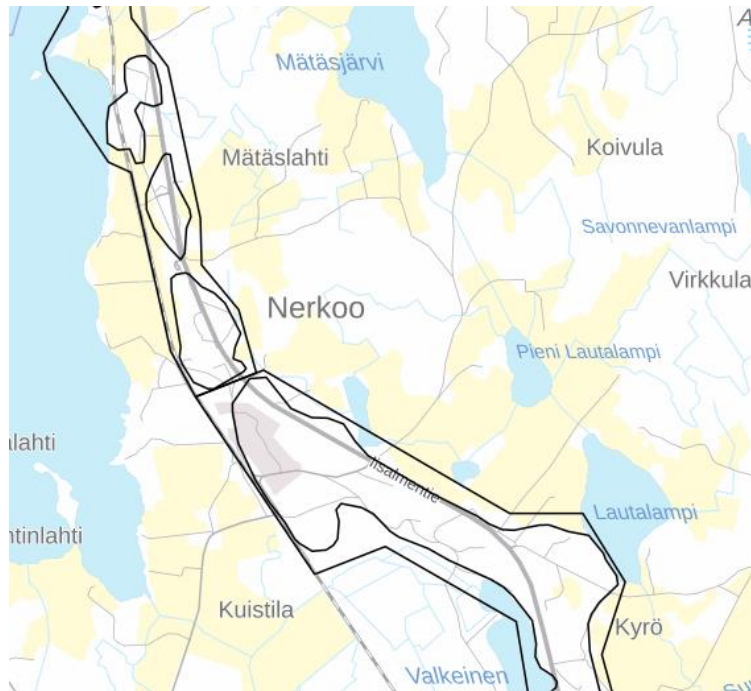

Kuva 15. Selvitysalueen maaperä ja pinnanmuodot (www.gtkdata.gtk.fi/Maankamara/)

2.3.3 Pinta- ja pohjavedet

Suunnittelualue on osa laajaa pohjois-luoteissuuntaista pitkittäisharjumuodostumaa. Suunnittelualue sijaitsee osittain tärkeällä pohjavesialueella (0840201 Honkalampi: 1-luokka ja 0840204 Taipale-Nerkoo: 1-luokka).

12.11.2024

Kuva 16. Pohjavesialueet (SYKE 2023)

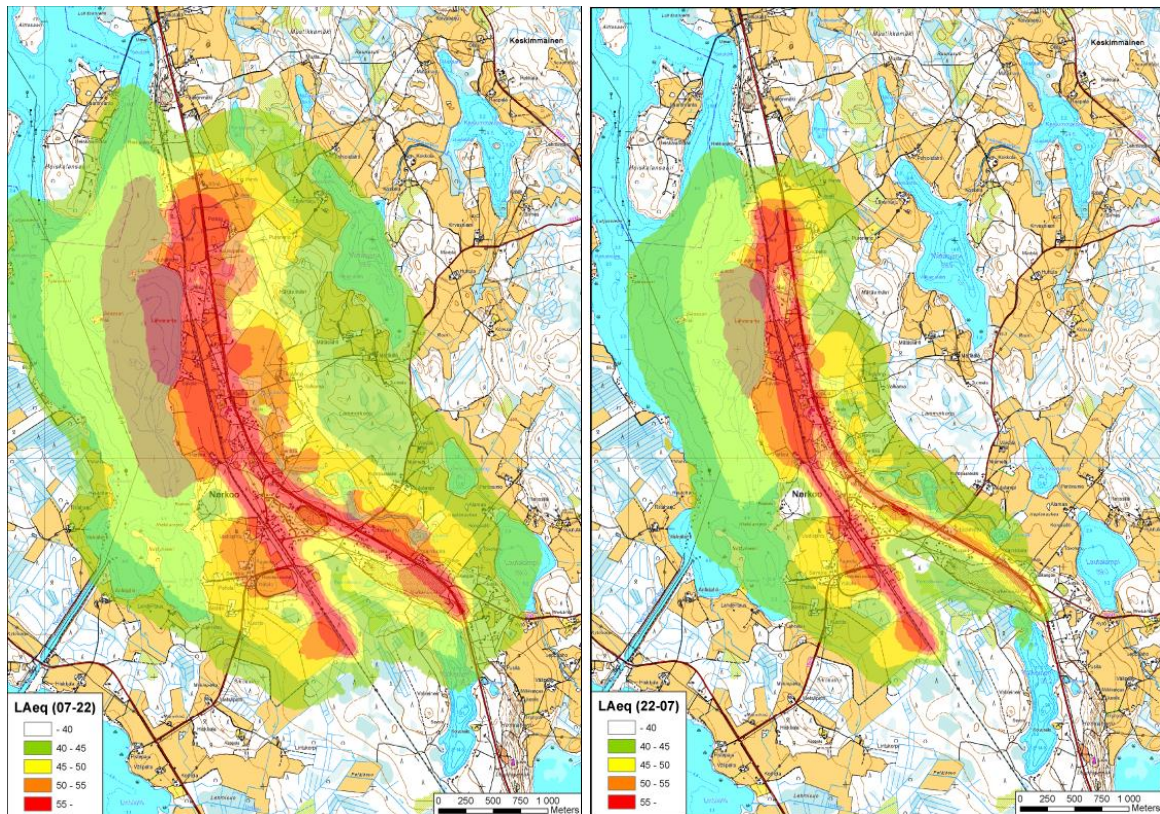
2.4 Ympäristönsuojelu ja häiriötekijät

2.4.1 Liikennemeluo

Osayleiskaavatyön yhteydessä on tehty liikennemeluselvitys (SYMO Oy 2009), jossa selvitettiin mallintamalla tie- ja rautatieliikenteen aiheuttamat päivä- ja yöaikaiset melutasot Lapinlahden Nerkoolle nykyisillä ja ennustetuilla vuoden 2030 liikennemäärillä. Mallilaskennat tehtiin nykyisillä liikennejärjestelyillä ja uudella itäisemmällä valtatie 5 linjauksella.

12.11.2024

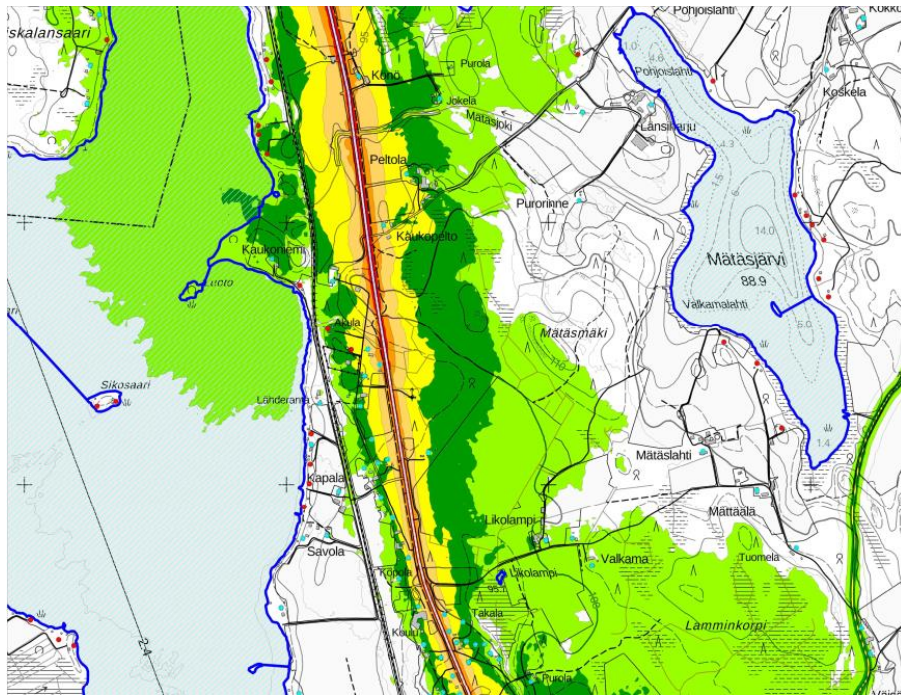
Kuva 17. Päivä- ja yöaikaiset melualueet nykyisillä liikennejärjestelyillä ja ennustetuilla vuoden 2030 liikennemäärillä (Symo Oy 2009).

Vt 5 Valkeinen-Taipale, toimenpideselvitys – Liikennemeluselvityksen (A-Insinöörit lokakuu 2021) lähtökohtana on Vt 5 Kuopio – lisalmi kehittämisselvityksessä esitetyt toimenpiteet.

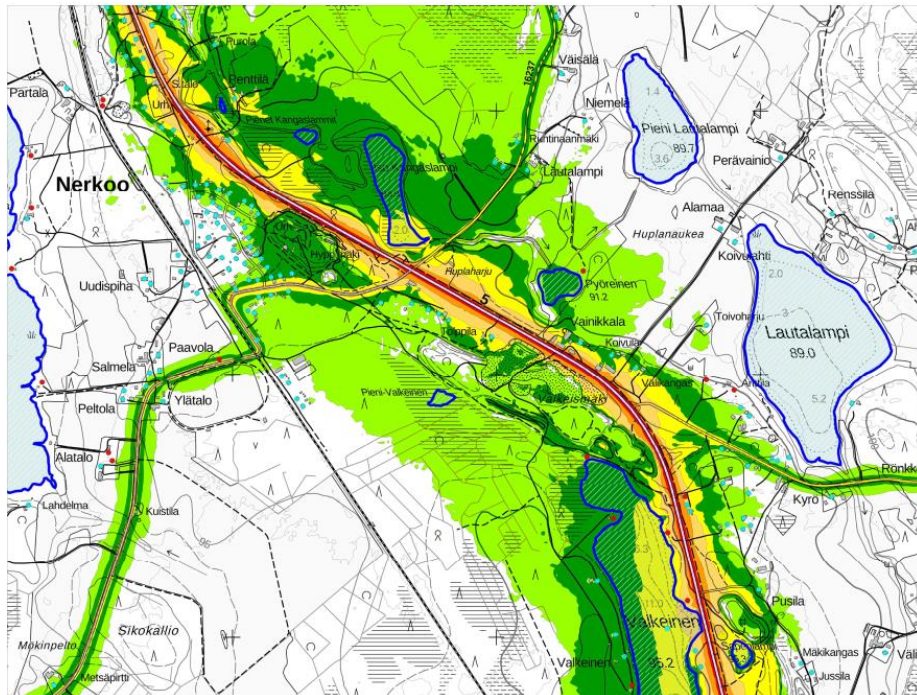
Toimenpideselvityksen meluselvityksessä on tutkittu tieliikenteen tuottamia melutasoja suunnittelualueen rakennusten julkisivuille ja rakennusten ympäristöön nyky- ja ennustetilanteissa. Laskennallisen arvioinnin tuloksia on verrattu valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjearvoihin. Tässä selvityksessä ei ole huomioitu kohteen länsipuolella kulkevan junanradan aiheuttamia melupäästöjä tai tie- ja rautaliikenteen yhteismelutasoja, vaan tarkoituksen mukaisesti on tarkasteltu uuden tielinjauksen vaikutuksia tieliikenteen aiheuttamaan meluun.

12.11.2024

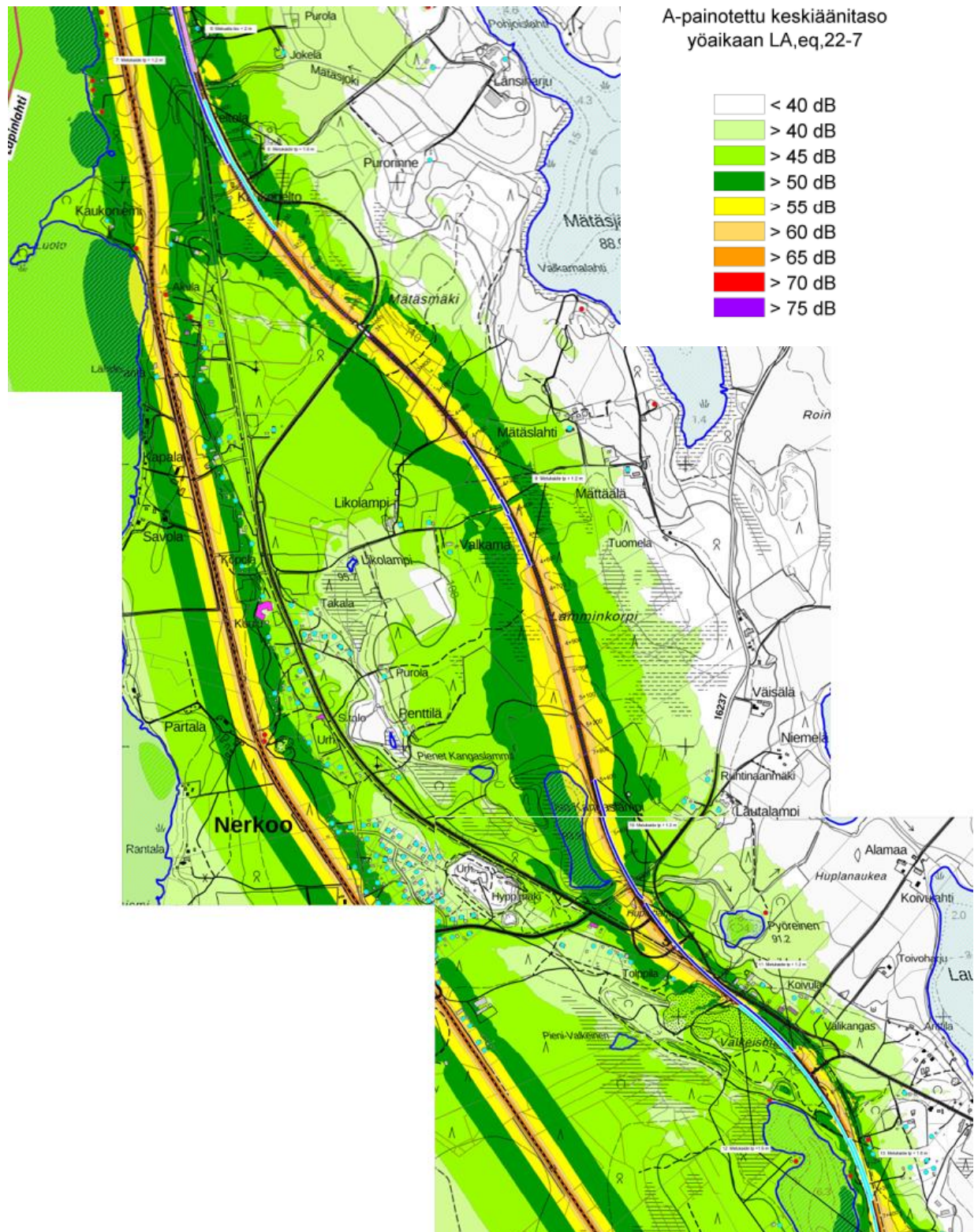
Kuva 18. Vt 5 Valkeinen-Taipale Liikennemeluselitys, nykytilanne päiväaikaan (A-Insinöörit 2023).

Kuva 19. Vt 5 Valkeinen-Taipale Liikennemeluselitys, nykytilanne päiväaikaan (A-Insinöörit 2023).

12.11.2024

Kuva 20. Vt 5 Valkeinen-Taipale Liikennemeluselitys, ennustetilanne melusuojuuksella yöaikaan (A-Insinöörit 2023).

12.11.2024

2.4.2 Tärinä

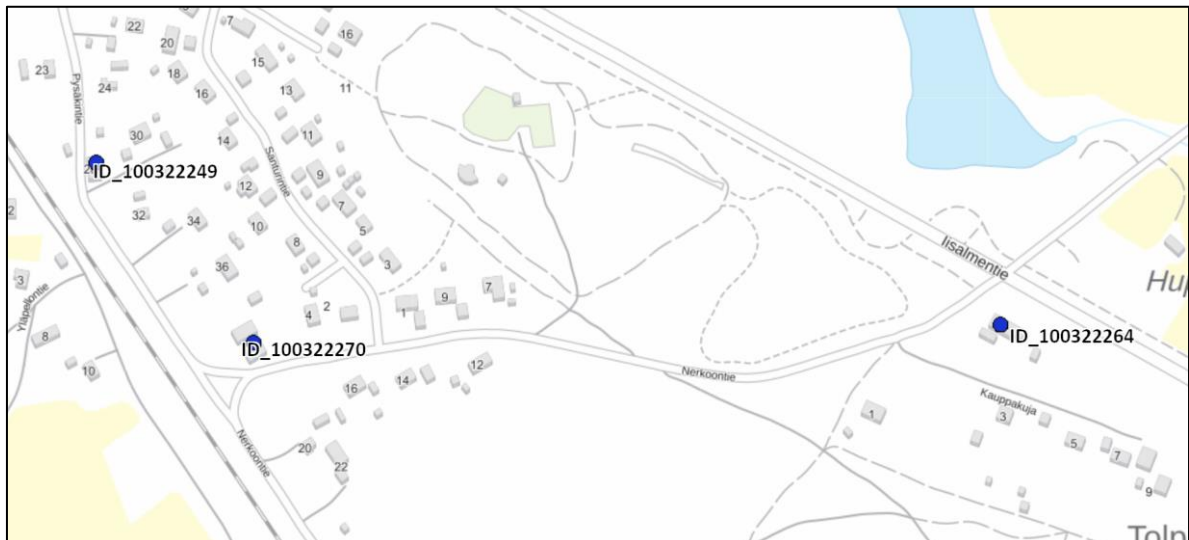
Symo Oy mittasi Lapinlahden kunnan toimeksiannosta junaliikenteen aiheuttamaa tärinää Nerkoon kylälle suunnitellulla uudisrakennusalueella. Mittaus liittyy alueen osayleiskaavan muutoksen valmisteluun. Työn tarkoituksena oli selvittää tärinän voimakkuus alueella rakennusten vaurioitumisriskin ja asumisviihtyvyyden kannalta. (Osayleiskaavan tärinäselvitys 2009)

Tärinäselvityksen mittausten perusteella junaliikenteestä aiheutuvan tärinän voimakkuus ei ylitä nykyisten ohjeistusten suositusarvoja tärinälle häiritsevyyden ja rakenteiden vaurioitumisen kannalta tarkasteltuna. Varsinkin, kun suunnitellut rakennuspaikat ovat noin 140 metrin etäisyydellä rautatiestä, voidaan arvioida, että junaliikenteen häiritsevyys asuintiloissa on epätodennäköistä. Jos alueelle suunnitellaan tärinälle erityisen herkkiä kohteita, voidaan tämän selvityksen tuloksia tarkentavilla mittauksilla suunniteltavan kohteen alueelta. Mikäli alueella tapahtuu merkittäviä tärinään vaikuttavia muutoksia rataa ja sillä liikennöivään kalustoon liittyen, tulee tärinäselvitys päivittää vastaavaksi. (SYMO Oy)

2.4.3 Pilaantuneet maat

Maaperän tilan tietojärjestelmän (Matti) mukaan suunnittelualueella on sijainnut kolme toimintansa lopettanutta kauppaa, joilla on ollut polttoaineenjakelupisteet. Nerkoontie 2:ssa (402-411-26-62) sijaitsevalla kiinteistöllä on tehty maaperätutkimukset, joiden mukaan alueella ei ole kunnostustarvetta. Kahdessa muussa kohteessa; Nerkoontie 17 (402-411-25-117) ja Pysäköintie 28 (402-411-25-39), ei selvityksiä ole tehty.

Suunnittelualueen eteläosassa on Nerkoon ratsastuskoulu Oy:n ratsastustila. Tallit sijaitsevat pohjavesialueella.

Kuva 21. Matti-kohteet (Maaperän tilan tietojärjestelmän (Matti))

12.11.2024

3. SUUNNITTELUN VAIHEET JA VUOROVAIKUTUS

3.1 Suunnittelun tarve

Kaavamuutoksen mahdollistetaan valtatie 5 parantaminen laadittavien tiesuunnitelmien mukaisesti. Kaavamuutoksessa osoitetaan tiesuunnitelman tarvitsemat aluevaraukset. Yleiskaavalla huomioidaan tiejärjestelyiden aiheuttamat muutokset muuhun maankäyttöön ja ajantasaistetaan aluevarauksia ja kaavamerkintöjä.

3.2 Osallistuminen ja yhteistyö

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

3.2.1 Osalliset

Maanomistajat, asukkaat	- suunnittelualueella ja lähialueilla asuvat ja työskentelevät ihmiset - maanomistajat - osakaskunnat
Viranomaiset	- Pohjois-Savon ELY-keskus - Pohjois-Savon liitto - Väylävirasto - Kuopion kulttuurihistoriallinen museo - Metsäkeskus
Kunnan hallintokunnat	- tekninen lautakunta - ympäristölautakunta
Muut yhteisöt	- Savon Voima Verkko Oy - MTK-Pohjois-Savo - Nerkoon Nuorisoseura ry - Nerkoon Riistamiehet ry - Nerkoon seudun kyläyhdistys ry - Nerkoon osakaskunta

3.2.2 Vireilletulo

Kaava on tullut vireille kh 29.05.2023 § 138.

3.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta niiden ollessa nähtävillä.

12.11.2024

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 7.9.-4.10.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei saatu mielipiteitä osallisilta.

Kaavaluonnos oli nähtävillä 7.3. – 10.4.2024. Kaavasta saatiin neljä mielipidettä. Yhteenveto palautteesta ja vastine on kaavaselostuksen liitteenä. Kaavaluonnosta ei ole muutettu luonnosten takia.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 4.7. – 14.8.2024. Muistutuksia ei esitetty.

3.2.4 Viranomaisyhteistyö

Suunnittelutyön aikana pidetään maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja viranomaisneuvotteluja: kaavatyön aloitusvaiheessa ja tarvittaessa kaavan ehdotusvaiheessa. Lisäksi järjestetään tarpeen mukaan epävirallisia viranomaistyöneuvotteluja. Viranomaiset ottavat lausunnoissaan kantaa viranomaisneuvotteluiden tarpeeseen.

Ensimmäinen maankäyttö- ja rakennuslain (66 §) tarkoittama viranomaisneuvottelu on pidetty 2.10.2023.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 4 lausuntoa. Yhteenveto palautteesta ja vastineesta on kaavaselostuksen liitteenä.

Kaavaluonnoksesta saatiin lausunnot Pohjois-Savon liitolta, Savon Voima verkko Oy:ltä, ympäristölautakunnalta, Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta, Suomen metsäkeskukselta ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Yhteenveto palautteesta ja vastine on kaavaselostuksen liitteenä.

Lausuntojen perusteella kaavaluonnokseen on tehty mm. seuraavat muutokset:

- Lisätty oleva ulkoilureitti kaavaan.
- Muutettu sr- ja sm-merkintöjen määräystä.
- Poistettu yksi sm-merkintä ja kahden sm-alueen rajausta on muutettu.
- luo- ja s-alueiden rajaukset on muutettu ohjeelliseksi.
- kty-merkinnän määräystä muutettu ja aluetta supistettu.
- pv-alueen määräystä on täydennetty.
- Yksi AP-alue poistettu.
- Yksityisyhteys korjattu uuden valtatie itäpuolella sekä yksityistien merkintä lisätty
- Kaavaselostusta muokattu ja täydennetty.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Pohjois-Savon liitolta, Savon Voima Verkko Oy:ltä, Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta, Väylävirastolta, ympäristölautakunnalta ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

Ympäristölautakunnan lausunnon perusteella kaavan yleismääräykset on poistettu. Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnon perusteella kaavakartta sekä kaavaselostusta on täydennetty ja korjattu. Yhteenveto lausunnoista ja vastine ovat kaavaselostuksen liitteenä.

12.11.2024

4. TAVOITTEET OSAYLEISKAAVAN MUUTOKSELLE

4.1 Valtakunnalliset ja seudulliset tavoitteet

Vt 5 on pääväyläasetuksen luokan I pääväylä ja lisäksi osa TEN-T kattavaa verkkoa. Pohjois-Savon ELY-keskus on käynnistänyt keväällä 2021 tiesuunnitelman laatimisen valtatie 5 parantamisesta välillä Valkeinen – Taipale Nerkoon kohdalla. Valtatie 5 parantamisen keskeisenä tavoitteena on edistää liikenteen sujuvuutta ja parantaa liikenneturvallisuutta sekä varmistaa riittävän yhtenäisen valtatieosuuden kehittyminen. Tiesuunnitelman on määrä valmistua vuoden 2024 aikana. Rahoituspäätöstä hankkeesta ei vielä ole tehty.

Valtatie 5 parantaminen toteutetaan uuteen maastokäytävään Nerkoon kohdalla. Liikennemäärien ja liikenteellisen toimivuuden perusteella valtatie 5 liittymät toteutetaan pääsääntöisesti tasoliittyminä. Valtatien suuntaus ja liittymät suunnitellaan 100 km/h mitoitusnopeudella. Uuden linjauksen pohjoispäähän suunnitellaan eritasoliittymä ja eteläpäähän porrastettu kanavoitu tasoliittymä. Taipaleen liittymää kohdalla nopeus on 80 km/h liittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Ko. liittymä ei kuitenkaan liity tähän kaavan alueeseen. Muualla valtatiellä suunnittelunopeus on 100 km/h. Linja-autopysäkkiparit on suunniteltu Taipaleen liittymän, uuden linjauksen etelä- ja pohjoispään liittymien ja Aisomäentien liittymän yhteyteen. Uuden linjauksen osuudelle rakennetaan n. 2 km pituinen ohituskaista Iisalmen suuntaan. Eritasoliittymän ja Taipaleen liittymän välinen osuus levennetään ja välille toteutetaan ohituskaista Lapinlahden suuntaan. Taipaleen ja uuden linjauksen eteläpäähän välinen osuus toteutetaan keskikaiteellisena. Pohjavesialueelle sijoittuville uusille ja parannettaville valtatieosuuksille toteutetaan pohjavesisuojaus.

Hankkeella halutaan varmistaa pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuus, toimintavarmuus sekä matka-aikojen ennustettavuus sekä parantaa työ- ja asiointimatkojen sujuvuutta ja turvallisuutta. Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrää vähennetään. Tavoitteena on vähentää liikenteen aiheuttamaa riskiä pohjavesialueelle sekä minimoida arvokkaille luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristökohteille aiheutuvaa haittaa. Valtatieliikenteen meluhaittaa tienvarsi-asutukselle pyritään lieventämään rakentamalla uutta meluntorjuntaa.

Väylävirasto on aloittanut Savonradan tasoristeysten poistamiseen liittyvän suunnittelun Lapinlahden ja Iisalmen välillä. Tasoristeysten poistamisen parannetaan rataliikenteen ja risteävän muun liikenteen turvallisuutta.

4.2 Lapinlahden kunnan tavoitteet

Kaavan laadinta on lähtenyt käyntiin kunnan aloitteesta.

Osayleiskaavan muutoksen tavoitteena on:

- Saattaa osayleiskaava laadittavan tiesuunnitelman kanssa samansisältöiseksi
- Tehdään tiesuunnitelman tarvitsemat ja aiheuttamat muutokset kaavan aluevarauksiin.
- Päivittää kaavamerkinnot vastaamaan muuttunutta maankäyttöä
- Päivittää kaavamääräykset ajan tasalle
- Tutkia toteutumattomien AP-varausten tarvetta.

12.11.2024

4.3 Viranomaisten tavoitteet

Viranomaisten tavoitteita kerätään MRL:n mukaisissa viranomaisneuvotteluissa sekä kunnan ja viranomaisten välisissä työneuvotteluissa.

Viranomaisneuvottelussa 2.10.2023 tuotiin esiin tiesuunnitelman sisältöön, etenemiseen ja aikatauluun liittyviä seikkoja. Todettiin, että tiehankkeen aikataulu vaikuttaa rakentamiseen, koska joitakin alueita pystytään toteuttamaan vasta, kun tie on valmistunut. Luontokohteiden sekä arkeologiset kohteet tulee huomioida suunnittelussa.

4.4 Osallisten tavoitteet

Osallisten tavoitteita kerätään kaavan kuulemisvaiheissa osallistumis- ja arviointisuunnitelman, kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei saatu osallisilta palautetta nähtävilläoloaikana.

Kaavaluonnoksesta saatiin neljä mielipidettä. Mielipiteiden takia ei tehty muutoksi kaavaluonnokseen.

Kaavaehdotuksesta ei saatu muistutuksia.

5. OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA SEN PERUSTEET

5.1. Osayleiskaavan perusteet

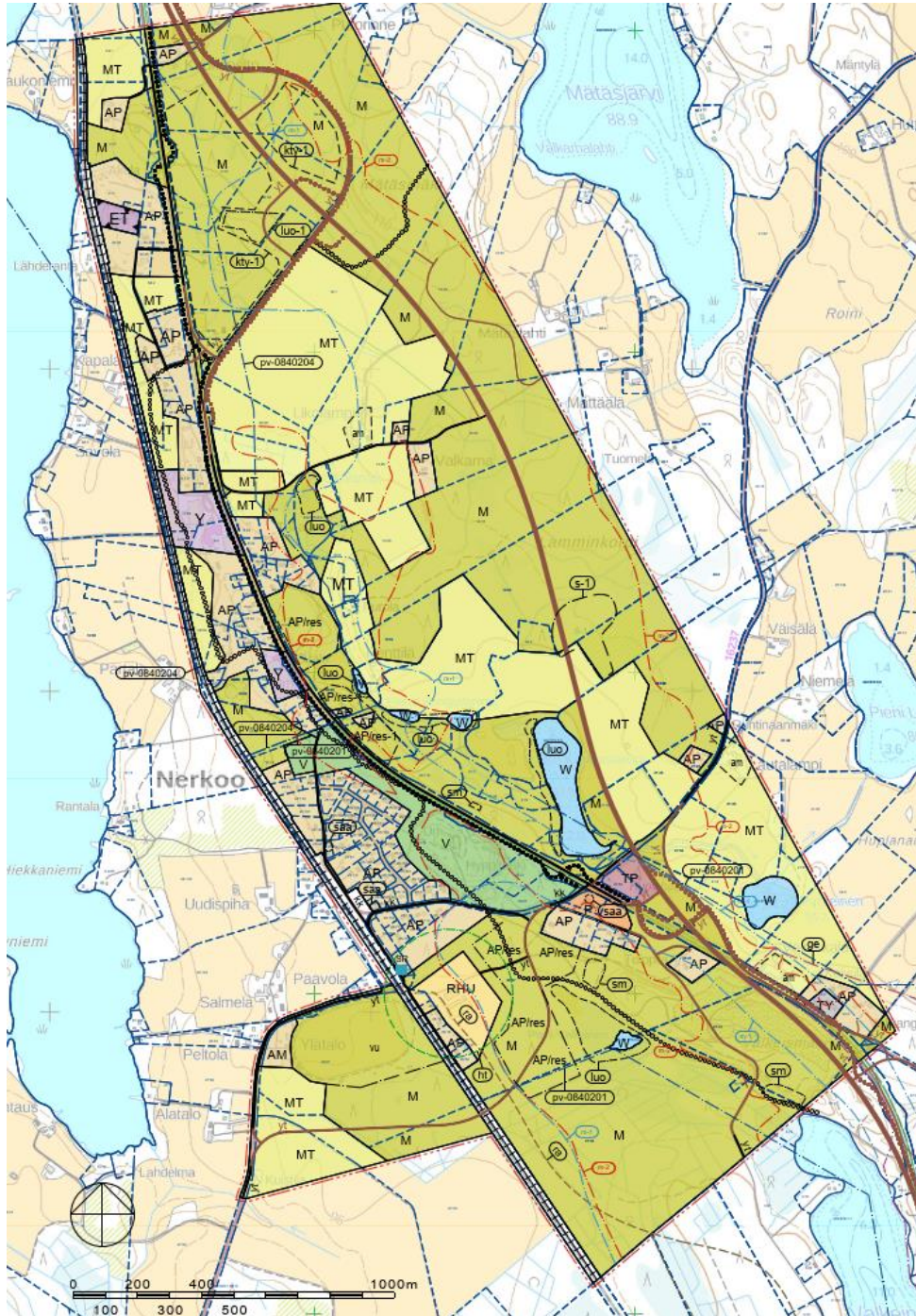
Yleiskaavamuutoksen tavoitteena on saattaa osayleiskaava laadittavan tiesuunnitelman ja Nerkoontien tasoristeyksen poiston takia suunnitellun korvaavan tieyhteyden kanssa samansisältöiseksi. Yleiskaavassa tehdään tiesuunnitelman ja tasoristeyksen poiston tarvitsemat ja aiheuttamat muutokset kaavojen aluevarauksiin. Muutoksessa päivitetään kaavamerkinnät vastaamaan muuttunutta maankäyttöä ja ajantasaistetaan kaavamääräykset. Kaavasta on vähennetty asuinrakentamiseen varattujen alueiden määrää.

12.11.2024

5.2. Kaavan vaiheet

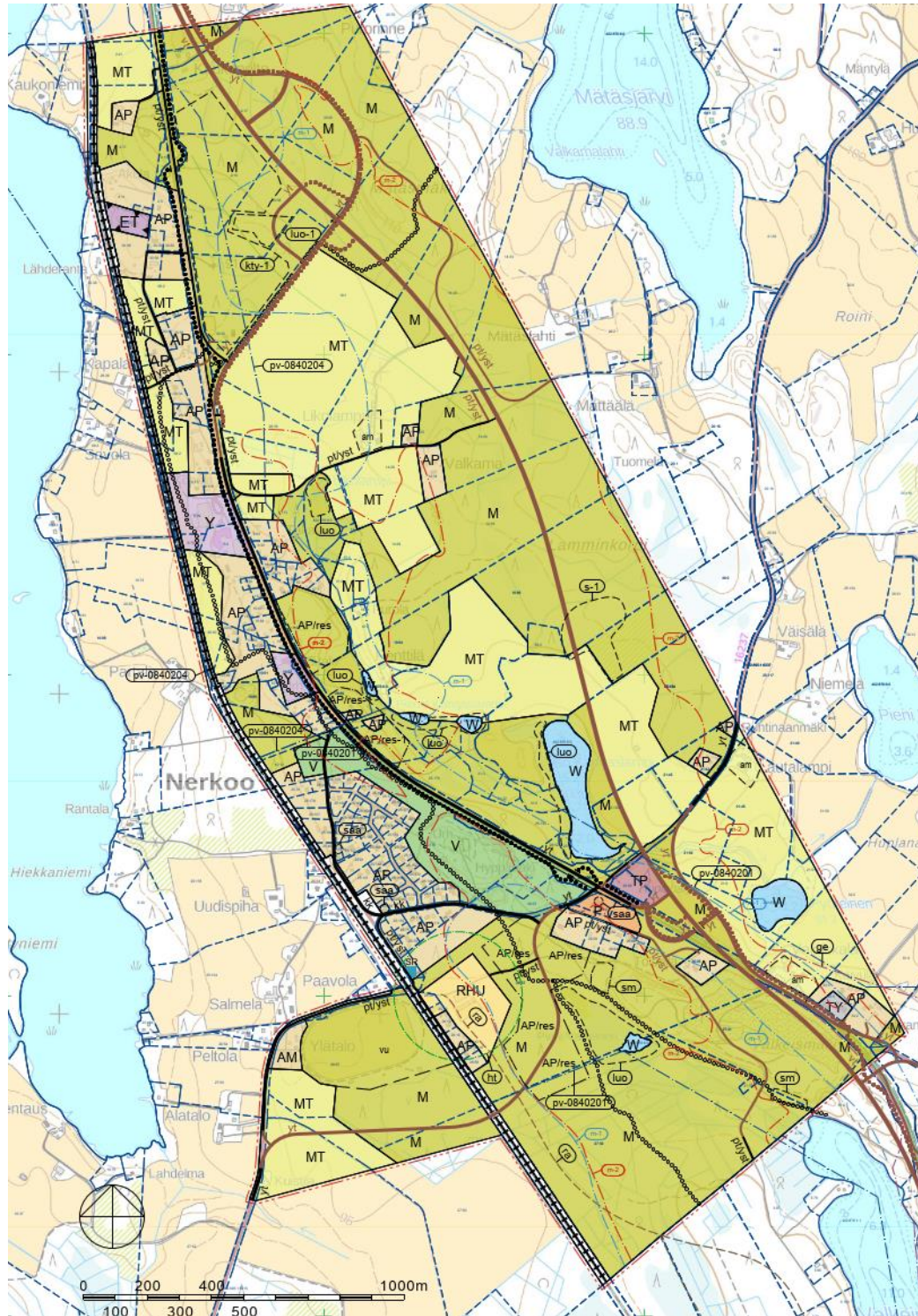
Kaavaluonnos

Kuva 22. Osayleiskaavaluonnos

12.11.2024

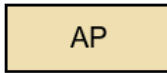
Kaavaehdotus

Kuva 23. Osayleiskaavaehdotus

12.11.2024

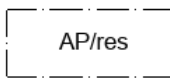
5.3. Aluevarausten pääperusteet

5.3.1. Asuminen ja elinympäristöt

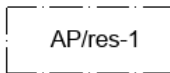
PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.

Pääosin jo rakennettu asuntoalue, jonka täydentäminen eheyttää yhdyskuntarakennetta. Ohjeellinen korttelitehokkuus enintään 0,20.

Osayleiskaavamuutoksessa asumiselle osoitetut alueet on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan ja toteutuneen tilanteen mukaisesti. Yhtä olevaa rakennuspaikkaa ei ole osoitettu kaavassa, koska rakennuspaikka on tarkoitus lunastaa uuden tien aiheuttaman liiallisen melun johdosta. Asumisen alueet ovat pääasiassa rakentuneet.

ASUINPIENTALOJEN KÄYTTÖÖN VARATTAVA OSA-ALUE.

Merkinnällä osoitetaan rakentamattomia osa-alueita, jotka varataan pääasiassa asuntorakentamiseen. Ohjeellinen korttelitehokkuus enintään 0,20.

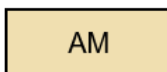
ASUINPIENTALOJEN KÄYTTÖÖN VARATTAVA OSA-ALUE.

Merkinnällä osoitetaan rakentamattomia tai vajaasti rakennettuja alueita, jotka voidaan varata pääasiassa asuntorakentamiseen uuden ohitustien rakentamisen jälkeen. Olemassa olevilla rakennuspaikoilla lisärakentaminen ja rakennusten korjaaminen on mahdollista. Ohjeellinen korttelitehokkuus enintään 0,20.

Kaava-alueen eteläosassa voimassa olevassa yleiskaavassa AP-alueet on muutettu M-alueella sijaitseviksi AP/res-alueiksi. Voimassa oleva osayleiskaava ei kyseisellä alueella ole toteutunut. Suunnittelalueen eteläosassa AP-res- osa-aluevaraukset ovat nykyisen liikennemelun ulkopuolella ja liikennejärjestelyiden jälkeen osalle alueesta tulee kohdistumaa liikennemelua. Ennen rakentamista alueelle tulee huolehtia tarpeellisesta meluntorjunnasta. AP/res-1 toteuttamiseen vaikuttaa uuden linjauksen toteuttaminen. Tässä vaiheessa ei tiedetä, kuinka pitkä aika tiemuutoksiin menee. Merkinnän muutoksella alueilla on voimassa metsälaki, joka mahdollistetaan metsätalouden harjoittamisen metsälain perusteella.

Suunnittelalueen pohjois- ja keskiosissa voimassa olevassa osayleiskaavassa asumiselle varatut alueet on muutettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, koska näillä alueilla ei ole ollut kysyntää asumiselle.

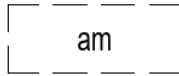
5.3.2. Maatilat

MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE.

Alue on tarkoitettu maatilojen talouskeskuksen alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia elinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto- ja talousrakennuksineen. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään 1½-kerroksista asuinrakennusta sekä rantasaunan. Asunrakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 600 k-m².

Olevat maatilojen talouskeskusten alueet on merkitty toteutuneen tilanteen mukaisesti.

12.11.2024

MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN OSA-ALUE.

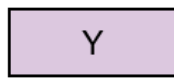
Alueen osa on tarkoitettu talouskeskuksia varten ja rakennuspaikalle saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta. Alueelle sallitaan myös maaseutuyrittämistä palvelevien rakennusten rakentaminen.

Asunrakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 600 k-m².

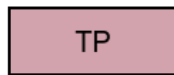
Avoimille peltoalueille (MT) sijoittuvat maatilojen talouskeskuksen on osoitettu alueen osana.

5.3.3. Palvelut, elinkeinot ja työpaikat**PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.**

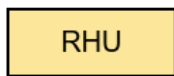
Merkinnällä on osoitettu palvelukeskusten sijainti. Alueille saa rakentaa julkisia ja yksityisiä palveluja sekä niitä tukevaa asumista ja työpaikkoja.

YLEISTEN RAKENNUSTEN ALUE.

Alueelle voidaan rakentaa julkisen hallinnon ja julkisten palvelujen rakennuksia. Osa yleisten rakennusten kerrosalasta voidaan osoittaa yksityisiä palveluita varten.

TYÖPAIKKA-ALUE.

Alue on tarkoitettu pääasiassa vähän tilaa vaativaa, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta palvelu- ja työpaikkatoimintaa varten. Alueella oleva asutus on otettava huomioon alueen suunnittelussa ja rakentamisessa.

TEOLLISUUSALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.**HEVOSURHEILUA PALVELEVA ALUE.**

Palveluiden, elinkeinon ja työpaikkojen alueet on osoitettu pääasiassa toteutuneen tilanteen mukaisesti. Uusi työpaikka-alue on osoitettu uuden liittymän alueelle Aisomäentien varteen. Voimassa-olevassa osayleiskaavassa merkittyä palvelujen ja hallinnon aluetta on supistettu tiejärjestelyjen vuoksi.

Nerkoon koulu on osoitettu yleisten rakennusten alueeksi samoin Nerkoon Seurojentalo voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti. Nerkoon ratsastuskoulu on osoitettu hevosurheilua palvelevaksi alueeksi voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti.

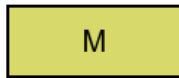
5.3.4. Yhdyskuntatekninen huolto**YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.**

Vedenottamo on osoitettu Vanhatien varteen voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti yhdyskuntateknisen huollon alueeksi.

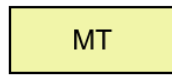
5.3.5. Maa- ja metsätalousalueet

12.11.2024

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.
Merkinnällä on osoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettut alueet.

MAATALOUSALUE.
Merkinnällä on osoitettu pääasiassa maatalouskäyttöön varattuja peltoja. Kohteessa toteutettavien toimenpiteiden tulee sopeutua ympäristöön maisemalliset arvot huomioiden.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet on osoitettu pääasiassa toteutuneen tilanteen mukaisesti. Suunnittelualan pohjois- ja keskiosissa asumiselle voimassa olevassa osayleiskaavassa varattuja alueita on muutettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi. Suunnittelualan eteläosassa ratsastuskoulun ympäristössä voimassa olevassa osayleiskaavassa merkitty alue on muutettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla sijaitsee asuinrakentamisen reservialue.

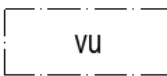
Hevosurheiluradan alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on lisäksi urheilu- ja virkistyspalvelujen osa-aluemerkintä.

Maatalousalueeksi on osoitettu olevan tilanteen mukaisesti maatalouskäyttöön varatut pellot. MT-merkintään on sisällytetty voimassa olevan yleiskaavan Nerkoon kulttuuriympäristö -merkintä.

5.3.6. Virkistysalueet

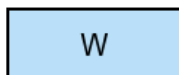
VIRKISTYSALUE.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN OSA-ALUE.
Alueelle sallitaan urheilu- ja virkistystoiminta palvelevien rakennelmien rakentaminen. Rakennelmien yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 100 k-m².

Oleva urheilualue on osoitettu virkistysalueeksi ja sitä on laajennettu hieman kohti Nerkoontietä.

5.3.7. Vesialueet

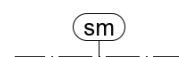

VESIALUE.

Vesialueet on osoitettu W-merkinnällä.

5.3.8. Kulttuuri- ja ympäristöarvot

Arkeologinen kulttuuriympäristö

MUINAISMUISTOKOHDE TAI -ALUE.
Muinaismuistolilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Arkeologiset kohteet tai alueet on osoitettu arkeologisen rekisterin mukaisesti. Määräys on hiukan muuttunut voimassa olevaan kaavan verrattuna viranomaislausuntojen perusteella.

12.11.2024

Rakennussuojelu

SR

SUOJELTAVA RAKENNUS TAI RAKENNUSRYHMÄ

Rakennukset on korjattava sen kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot säilyttäen. Kohdetta koskevista korjaus- ja muutostöistä tulee kuulla museoviranomaista.

Suojeltava rakennus on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan ja inventoinnin mukaisesti. Määräys on hiukan muuttunut voimassa olevaan kaavan verrattuna viranomaislausuntojen perusteella. Määräys on laajennettu koskemaan tarvittaessa useampaa pihapiirin rakennusta.

Luonnonympäristö

ge

ARVOKAS HARJUALUE TAI MUU GEOLOGINEN MUODOSTUMA.

pv-0840204

VEDENHANKINNALLE TÄRKEÄ POHJAVESIALUE.

Alueella rakentamista ja muita toimenpiteitä saattavat rajoittaa vesilain 1 luvun 18§ (pohjaveden muuttamiskielto) ja ympäristönsuojelulain 8§ (pohjaveden pilaamiskielto).

- Alueelle ei tule sijoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa.
  - Pohjavedelle vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely suojaamattomilla alueilla on kielletty.
  - Alueen rakennukset liitettävä yleiseen viemäriverkkoon.
  - Alueelle rakennettavien viemäreiden ja talojohtojen tiiveys on varmistettava.
  - Mahdolliset jätevesipumppaamot tulisi sijoittaa mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueen ulkopuolelle.
  - Jos mahdollisia jätevedenpumppaamoja ei voida sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle, niille tulee rakentaa ylivuotosäiliöt ja toimintavarmat hälytysjärjestelmät.
  - Mahdolliset muuntamot tulisi sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle, jos ei voida - tehdään suojaukset.
  - Lämmitysöljylle tarkoitetut säiliöt tulee sijoittaa rakennuksen sisätiloihin ja varustaa vesitiiviillä suoja-altaalla, jonka tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan öljyn suurin määrä. Öljysäiliön täyttöpaikka on päällystettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla siten, että mahdollisessa onnettomuustilanteessa öljy voidaan kerätä talteen.
  - Likaisia hulevesiä ei saa imeyttää pohjavesialueella.
  - Alueen tasauksiin ja täyttöihin saa käyttää vain puhtaita kivennäismaalajeja.
- pv-0840201 / Honkalampi, 1-luokka
pv-0840204 / Taipale-Nerkoo, 1-luokka

luo

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Luonnon ominaispiirteitä ei saa heikentää.

luo-1

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain (74 §) rauhoitettu kasvilaji.

s-1

SUOJELTAVA ALUEEN OSA.

Alue on liito-oravan esiintymisaluetta, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitetävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpidettä koskevasta asiasta on pyydyttävä alueellisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto.

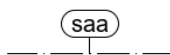
12.11.2024

Pohjavesialueen rajauksiin ei ole tehty muutoksia. Voimassa olevan kaavan määräyksiin on lisätty:” Likaisia hulevesiä ei saa imeyttää pohjavesialueella.”

Kaavassa on osoitettu luo-alueet Pieni Valkeinen lammen ympäristöön, Iso Kangaslampi ja Pienet Kangaslammien lampien sekä Likolammen ympäristöön voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti. Merkinnällä luo-1 on osoitettu VT 5 Valkeinen-Taipale tiesuunnitelman luontoselvityksen perusteella kaava-alueen pohjoisosaan. Esiintymä jää uuden tielinjauksen alle.

5.3.9. Ympäristöhäiriöt

Pilaantuneet kohteet

MAHDOLLISESTI PILAANTUNUT KOHDE

Mahdollisesti pilaantunut kohde, jonka maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ennen alueella tehtäviä rakentamistoimenpiteitä ja maaperä on tarvittaessa puhdistettava.

Kohteet on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti.

Melualueet

LIIKENTEEN MELUALUE.

Alueella saattaa ylittyä yöaikainen 45 dBA:n melutaso. Rakennettaessa alueella tai yksityiskohtaisempia suunnitelmia laadittaessa on huomioitava melunsuojaustarve. Tarvittaessa tulee toteuttaa melulta suojaavia rakenteita.

m-1: Yöaikaiset melualueet (45dBA) nykyisillä liikennejärjestelyillä ja ennustetuilla vuoden 2030 liikennemäärillä.

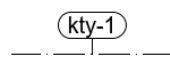
m-2: Yöaikaiset melualueet (45dBA) uusilla liikennejärjestelyillä ja ennustetuilla vuoden 2050 liikennemäärillä.

m-1 merkinnällä on merkitty voimassa olevan osayleiskaavan melualueet, jossa on huomioitu myös raideliikenteestä aiheutuva melu vuoden 2009 meluselvityksen mukaisesti.

m-2 merkinnällä on merkitty tie- ja raideliikenteen liikennemelu melusuojuksella vuoden 2050 ennustetuilla liikennemäärillä.

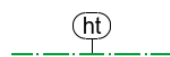
Alueelle rakennettaessa tai suunniteltaessa yksityiskohtaisemmin, tulee huomioida meluntorjuntatarpeet.

5.3.10. Muut alueet

TOIMITILARAKENNUSTEN ALUE.

Alueelle ei saa sijoittaa liikenneasemaa.

HEVOSTILA.

Hevostilatoiminnalla voi olla ympäristövaikutuksia alueella.

kty-1 osa-aluemerkintä mahdollistaa toimitilarakentamisen sijoittamisen pohjoiselle risteys- ja liittymäalueelle vanhan ja uudentien väliin sen jälkeen, kun uusi tielinjaus on toteutettu.

Ympäristöministeriön yleiskirjeen koskien kotieläinsuojien ympäristölupia (YM4/401/2002) mukaan vanhojen eläinsuojien laajennuksissa suositeltavan vähimmäisetäisyyden häiriintyviin kohteisiin tulisi

12.11.2024

olla vähintään 100 metriä. Hevostila vaikutusalueineen on merkitty kaavaan yhteisellä 200 m:n säteisellä ympyrällä.

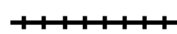
5.3.11. Liikenne ja infrastruktuuri

Ajoneuvoliikenne

	UUSI VALTATIE.
	YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.
	UUSI YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.
	PÄÄSYTIE/YKSITYISTIE.
	UUSI PÄÄSYTIE/YKSITYISTIE.
	ERITASORISTEYS.

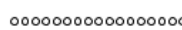
Valtatien 5 uusi linjaus sekä tiesuunnitelmaan sisältyvät muut liikennejärjestelyiden muutokset on osoitettu laadittavana olevan tiesuunnitelman sekä olemassa olevan tilanteen mukaisesti.

Rataliikenne

	PÄÄRATA.
---	----------

Savon rata on osoitettu olemassa olevan mukaisesti. Suunnitellut tasoliittymien poistot on myös

Kevyt liikenne ja virkistysreitit

	KEVYEN LIIKENTEEEN REITTI.
	UUSI KEVYEN LIIKENTEEEN REITTI.
	OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.

Kevyenliikenteen reitit on osoitettu tiesuunnitelman ja olemassa olevan tilanteen mukaisesti.

Ohjeelliset ulkoilureitit on osoitettu olevan tilanteen ja voimassa olevan kaavan mukaisesti.

	OHJEELLINEN RATSASTUSREITTI.
---	------------------------------

Ohjeellinen ratsastusreitti on osoitettu voimassa olevan kaavan mukaisesti.

12.11.2024

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

6.1. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
<i>Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</i>	<p>Kaava edistää Nerkoon kylän säilymistä elinvoimaisena. Kaavalla tuetaan alueen kehitystä asuinrakentamisella, mikä osaltaan tukee alueen palveluiden kuten koulun säilymistä sekä uusien palveluiden ja työpaikkojen kehittymistä ja uusien asukkaiden muuttamista alueelle pitkällä aikavälillä.</p> <p>Asumisen reservialueet antavat mahdollisuuden täydentää alueen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Osaa alueita on mahdollista alkaa toteuttaa, kun tiejärjestelyt ovat toteutuneet.</p> <p>Kaavalla tuetaan alueen olemassa olevia elinkeinoja osoittamalla alueita maa- ja metsätalouden käyttöön.</p> <p>Kaavassa osoitetaan alueita ja reittejä virkistykseen.</p>
<i>Tehokas liikennejärjestelmä</i>	<p>Kaava edistää Nerkoon alueen liikennejärjestelyjen sujuvoittamista ja valtakunnallisesti merkittävän Vt5 kehittämistä.</p> <p>Kaavalla tuetaan olemassa olevia elinkeinoja osoittamalla alueita maa- ja metsätalouden, työpaikkojen ja palveluiden käyttöön.</p> <p>Suunnitteluratkaisulla on pyritty parantamaan alueen sisäisiä liikennevirtoja, alueen saavutettavuutta sekä liikenneturvallisuutta.</p> <p>Asumisen reservialueet on osoitettu mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien teiden varsille ja tukeutuen olevaan liikenneverkkoon.</p> <p>Uudet liikenneyhteydet, tasoristeysten poisto ja korvaavat tieyhteydet on osoitettu laadittujen suunnitelmien mukaisesti.</p>
<i>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</i>	<p>Valtatien melualue yltää suunnittelualueelle. Kaavaan on osoitettu melualueet.</p> <p>Asumisen reservialueet on sijoitettu melualueen ulkopuolelle.</p>

12.11.2024

	<p>Vt5 tiesuunnitelman mukaiset toimenpiteet edistävät terveellistä ja turvallista elinympäristöä, kun ohjavesialueelle sijoittuville uusille ja parannettaville valtatie osuuksille toteutetaan pohjavesisuojaus.</p> <p>Pilaantuneet maa-alueet on huomioitu kaavassa.</p> <p>Valtatieliikenteen meluhaittaa tienvarsiasutukselle pyritään lieventämään rakentamalla uutta meluntorjuntaa.</p>
<i>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</i>	<p>Kaavaa varten suunnittelualueen luonnonympäristö, rakennettu ympäristö ja muinaisjäännökset on inventoitu aikaisemman kaavan yhteydessä ja niitä on tarkennettu tiesuunnitelmien yhteydessä ja huomioidaan tässä kaavassa.</p> <p>Vt5 muutosten tavoitteena on vähentää liikenteen aiheuttamaa riskiä pohjavesialueelle sekä minimoida arvokkaille luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristökohteille aiheutuvaa haittaa.</p> <p>Kaavassa on osoitettu omilla merkinnöillään ja määräyksillään arvokkaat luontokohteet, vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue, arvokas harjualue ja maisema-arvot, suojeltavat rakennukset sekä arkeologinen kulttuuriperintö.</p> <p>Rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti niin, että se täydentää ja tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen.</p>
<i>Uusiutumiskykyinen energiahuolto</i>	Tavoite ei koske ko. kaavaa.

6.2. Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Kaavamuutos toteuttaa maakuntakaavan merkittävästi parannettavan tieyhteyden tavoitteita mahdollistamalla Vt5 kehittämisen kyläalueen ympäristössä. Kaavamuutos huomioi uuden tieyhteyden, joka sisältää tarvittavat liittymä- ja rinnakkaistiejärjestelyt sekä maakuntakaavan tavoitteen tieluokan muutoksesta. Kaavamuutos huomioi Savonradan sekä maakuntakaavan laajan Viitostien kehittämisvyöhykkeen. Kaavamuutos huomioi pohjavesialueen ja kyläalueen sekä kulttuuriperintökohteet ja harjualueen,

Yleiskaava on maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.

12.11.2024

6.3. Seudullisten suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Kaavamuuos toteuttaa seudullisia Vt5 kehittämistavoitteita.

6.4. Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisu huomioi tiesuunnitelmassa suunnitellut toimenpiteet. Uudet tieyhteydet tukevat alueen yhdyskuntarakenteen ja maankäytön kehittämistä. Asumiselle varatut toteutumattomat alueet vähenevät, mutta mahdollistetaan kuitenkin tulevaisuudessa asumisen laajeneminen kaava-alueen eteläosaan. Asuinrakentamisen aluevaraukset ovat kuitenkin riittävät, kun huomioidaan alueella tapahtunut rakentaminen.

6.5. Vaikutukset liikenteeseen

Kaavaratkaisu mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävään pääväyläverkkoon kuuluvan Vt5 tieosuuden kehittämisen Nerkoön kohdalla, mikä parantaa tieosuuden tavara- ja henkilöliikenteen liikenteen sujuvuutta, toimintavarmuutta sekä matka-aikojen ennustettavuutta sekä parantaa työ- ja asiointimatkojen sujuvuutta ja turvallisuutta. Vt5 kehittämällä pyritään vähentämään myös onnettomuuksien määrää.

Tasoristeyksien poisto parantaa liikenneturvallisuutta ja vähentää onnettomuusriskiä. Tasoristeyksien poisto aiheuttaa kiertohaitta joillekin kiinteistöille, kun korvaavien tieyhteyksien kautta ajomatka lisääntyy. Uusi alikulku suunnittelualueen eteläosassa mahdollistaa Savonradan turvallisen yhteyden radan itä- ja länsipuolten välille.

Joukkoliikenteen pikalinjojen pysäkit sijoittuvat eritasoliittymien läheisyyteen, minkä takia joukkoliikenteen saavutettavuus Nerkoön kylän osalta todennäköisesti heikkenee.

6.6. Vaikutuksen luonnonympäristöön

Kaavamuuos huomioi olevan luonnonympäristön ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet on merkitty kaavamääräyksin.

Pohjoisen eritasoliittymän alle jää rauhoitetun lajin esiintymä.

6.7. Vaikutuksen pohjavesiin ja pintavesiin

Nykyisellä valtatiellä ei ole pohjavedensuojausta, joten Vt 5 uuden linjauksen myötä uusi valtatie tullaan perustamaan niin, että pohjavedensuojaus huomioidaan.

Hulevesien määrä lisääntyy tiealueiden laajetessa.

6.8. Vaikutukset maisemaan

Maisema muuttuu, kun Vt5 uuden linjauksen myötä valtatie siirtyy uuteen maastokäytävään. Lähi-alueen maisemakuva muuttuu, kun uuden linjauksen pohjoispäähän suunnitellaan eritasoliittymä ja eteläpäähän porrastettu kanavoitu tasoliittymä. Metsän ja puuston väheneminen muuttaa maisemaa uuden tielinjauksen osalta. Myös uusien yhdysteiden ja kokoojakatujen toteuttaminen muuttaa maisemaa.

Nerkoön kulttuurimaisema on huomioitu maa- ja metsätalousvaltaisen alueen kaavamääräyksessä.

12.11.2024

6.9. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavassa osoitettu tieverkko palvelee nykyisten ja uusien tulevaisuuden rakennuspaikkojen tarpeita. Maanteiden ja yksityisteiden osalta tapahtuu muutoksia, kun maanteiden luokitus muuttuu ja korvaavia yksityisteitä joudutaan toteuttamaan.

Uuden tielinjauksen takia joudutaan yksi asuinrakennus purkamaan. Muutoin kaavalla ei ole vaikutusta olevaan rakennuskantaan.

Kaavassa on osoitettu tarpeellisine suojelumääräyksineen vähintään paikallisesti arvokkaat merkittävät rakennuskohteet voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti.

6.10. Taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset

Kaavalla voi olla vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön, kun valtatie linjaus muuttuu kauemmaksi asutuksesta ja näin vähentää liikenteestä aiheutuvia haittoja sekä lisää turvallisuutta. Tiejärjestelyt lisäävät ja edistävät liikenneturvallisuutta, valtatie sujuvaa liikennöintiä valtakunnallisena pääväylänä sekä tärkeänä paikallisen liikenteen välittäjänä.

Tiealueen alle jäävät maa-alueet pienentävät yksityisten maaomistajien maaomaisuuden laajuutta. Valtatie liittymien katkaisujen takia kulkuun tulee osalle kiinteistöistä pitenemään ja syntyy kiertohaittaa.

Yleiskaavalla on osoitettu olemassa oleva palvelua ja asuinrakentaminen aluevarauksilla, mutta uudet aluevaraukset on osoitettu alueosanmerkinnällä M-alueelle. Merkintä ei rajoita metsän hoitoa ja alueella toimitaan metsälain mukaisesti. Metsätalouden toimintaedellytykset paranevat alueella verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Uuden valtatie linjauksen sekä muiden liikennejärjestelyiden alle jää metsämaata. Alueet poistuvat metsätalouden piiristä. Maaomistajille maksetaan korvaukset maapohjasta sekä puuston odotusarvosta.

Uuden valtatie linjauksen alle jää peltoalueita. Tielinjaus myös rikkoo yhtenäisiä peltolohkoja, mikä aiheuttaa kiertohaittaa ja ylimääräisiä kustannuksia. Menetykset ja haitat käsitellään tietoiimituksessa ja niistä maksetaan korvaukset.

12.11.2024

7. TOTEUTTAMINEN

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ja -asetus (10.9.1999/895) tulivat voimaan vuoden 2000 alusta. Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita.

Ennen tiehankkeen rakentamista, tiehankkeesta vastaavan on tarvittaessa tehtävä valkolehdokin rauhoitusmääräyksistä poikkeamislupahakemus Pohjois-Savon ELY-keskukselle.

Kuopiossa 12.11.2024

FCG Finnish Consulting Group Oy

Timo Leskinen
DI

Mirjam Hyvönen
arkkitehti SAFA